

HET HUISJE
IN DE STEEG
DOOR
C. VAN DORT.

G. F. CALLENBACH ·
· NIJKERK ·

HET HUISJE IN DE STEEG DOOR C. VAN DORT.

GEILLUSTREERD DOOR
X · HENK · POEDER · X
~~~~~

G · F · CALLENBACH ·
· NIJKERK ·

IN VERVAL.

„Als de ouwe mevrouw toch 's kon opzien, o, o, wat zou ze dan wel zeggen!”

Zoo zuchtte vrouw Kruis, terwijl ze het hok rondkeek, waarin ze bezig was een paar stukjes goed op een lijntje boven een vuil, verroest kachelkje te hangen.

„Ze zou me zéker verwijten: „Maar, Kaatje, meid-nog-en-toe, woon jij hier in die armoedige steeg? En is dat vieze hok, waar alles overhoop ligt, je huiskamer soms? En zijn dat je kinderen, met die lompen aan d'r lijf? En moeten jullie in dien hoek op een paar bossen stroo slapen? Maar Kaatje, hoe heb ik 't toch met je? Laat me 's kijken of je werkelijk Kaatje bent! Want heusch, ik kan 't me niét begrijpen.”

Gelukkig maar, dat mevrouw, bij wie ze jarenlang gediend had, al een heelen tijd geleden gestorven was.

Gelukkig maar, dat het goede mensch nóoit zou kunnen zien, wat er van haar keurig net dienstmeisje geworden was.

Vrouw Kruis schudde treurig haar hoofd. Wat had ze het toch goed gehad, toen ze uit het weeshuis kwam en in dienst gekomen was bij de oude mevrouw. Mevrouw had zooveel van haar gehouden, ze had in haar mevrouw een tweede moeder gevonden. En de goede vrouw zorgde, dat haar dienstmeisje op de spaarbank een aardig duitje had staan, dat ieder jaar aangroeide. Toen ze vijf jaar in haar betrekking was, vroeg een timmermansknecht, die dikwijls een karweitje in het groote huis moest verrichten, of ze zijn vrouw wilde worden. Nu, Kaatje kende Jan Kruis als een oppassenden, ijverigen jongen, die een flink wekgeld verdiende. Ze had er met haar mevrouw over gesproken en deze had gezegd: „Kaatje, ik ben blij, dat je later goed bezorgd bent, als ik mijn hoofd neer kom te leggen. Maar — 't zou me erg spijten, als ik op mijn ouden dag nog een vreemde dienstbode in huis moest nemen. Toe, blijf bij me, die korte poos, dat ik nog te leven heb.” Kaatje had er met Jan over gesproken en Jan had goed gevonden, dat ze met trouwen zouden wachten.

Mevrouw was erg in haar schik geweest en toen ze stierf, bleek het, dat ze Kaatje goed bedacht had in haar testament. Een gedeelte van den inboedel en van het linnengoed van mevrouw verhuisde weldra naar een aardige woning in een van de nieuwe arbeiderswijken. Wat waren ze toen samen gelukkig geweest. Wat waren ze rijk geweest met hun eerste kindje, een lief blozend jongetje. Wat had ze vaak het werk laten rusten, even maar, om stil achter het wiegegordijn heen te kijken en de kleine, teere, rose vingertjes zacht te streelen. En als Jan 's avonds uit den timmermanswinkel thuis kwam, dan was zijn eerste gang altijd naar de wieg, naar zijn kleinen Toon, die hem al zoo gauw kende, die de handjes al ver-

langend naar hem uitstreckte. Dat was de gelukkigste tijd van haar leven geweest. Want — 't was allemaal veranderd. Jan kreeg kennis aan een Belg, die ook op den winkel kwam werken. O, als ze aan dien kerel dacht! Hij was hun ongeluk geworden. Hij had Jan meegenomen naar de kroeg. Jan was gaan drinken, niet opeens, maar van lieverlede werd hij een trouw kroegbezoeker. En toen — was 't ál achteruitgegaan met het gezin.

Hij bracht nogal eens een avond buitenshuis door, terwijl hij zijn vrouw wijsmaakte, dat hij moest overwerken. De kroegbaas was maar wát in zijn schik met het geld, dat Jan in de herberg verteerde. Maar Kaatje was allesbehalve in haar schik, als Jan 's Zaterdags de helft van zijn weekloon, of nog minder, op de tafel legde. En óf ze al smeekte: Toe Jan, laat dien Belg toch loopen, hij wordt ons ongeluk, dát zal je zien, het hielp niet. Jan beloofde haar wel, voortaan beter op te passen, maar als hij, met goede voornemens bezielde, de herberg voorbij wou gaan, kòn hij geen weerstand bieden aan de verleiding.

En ongemerkt sloop de armoe het huisje binnen. Wimpie, het jongste van de vijf kinderen, wist niet beter, of vader en moeder hadden altijd in het vieze, nauwe steegje gewoond. En hij had nooit anders dan lompen gedragen, en hij had áltijd honger. Maar Toon, de oudste, kon zich nog heel goed herinneren, dat hij bij vader op de knie zat 's avonds, vóór hij naar zijn bedje gebracht werd, en dat vader dan met hem speelde. En dat er een klein tuintje achter het huisje was, waar hij rondscharrelde in een zandhoop. En dat hij dan koekjes in een lucifersdoosje bakte, en hooge chocoladjes, die moeder 's Zondags wel eens bij de thee had, kon hij bakken van zand in een ouden vingerhoed van moeder. En 's Zondags aten ze vleesch. En pudding had hij ook weleens geproefd.

De drie-zusjes en Wimpie luisterden altijd graag naar

de verhalen van Toon. 't Waren nèt sprookjes, vonden ze. Want in sprookjes gebeurden ook allerlei wonderlijke dingen. En Toon had nèt zulke verhalen. Wimpie viel hem nogal eens in de rede: „Pudding, hoe smáakt dat, is dat érg lekker? Vleesch, dàt zou 'k weleens lusten, hèèèè!” Maar Dina, 't jongste zusje, stootte Wimpie dan aan: „Hou nou maar stil, dat krijgen wij toch nooit.” Zoo'n domme Wim! Begreep hij dan niet, dat hij heel het hongerige troepje deed verlangen en watertanden naar die opgesomde lekkernijen? Toon wist ook nog heel goed, dat hij in een ledikantje had geslapen dat vader zèlf getimmerd had. En daar lag een zacht kussen in, heelemaal wit en een wit dek legde moeder 's avonds over hem heen. En dan lachte moeder zoo blij en dan zei moeder altijd: „Ga nou maar lekker slapen, hoor, lieve jongen.”

Wimpie had een keer ongeloovig het hoofdje geschud. Dàt was ook zoo'n gek verhaal. Moeder lachen! Dat kon nóóit waar zijn. Hij had moeder wel vaak zien huilen, als er geen eten was, of als vader zoo raar deed, maar lachen — nee hoor, dàt verzón Toon maar.

Toon was boos geworden en had hem ruw door elkaar geschud. „Denk-ie, dat 'k sta te liegen!” had hij hem toegesnuwd. „Vráág 't dan aan moeder!” Wim was er van geschrokken.

Nee, aan moeder vragen, dát liever niet. Hij had één keer iets van vroeger aan moeder gevraagd, maar toen was moeder aan 't huilen gegaan, aan 't huilen.

Ziezoo, de stukjes goed hingen. Moedeloos liet vrouw Kruis zich op een stoel neerzakken. „Wat een leven,” zuchtte ze, „wat 'n leven. Iederen dag opnieuw ellende. Eén ding is tenminste gelukkig. Jan past wat beter op den laatsten tijd. Hij verdient wel heel weinig als sorteerder in het lorrenpakhuis, maar wát-ie verdient, brengt-ie thuis.

Gelukkig maar, dat de baas 't hem eens goed heeft gezegd: Kruis, als je d'r maar aan denkt, drinkebroers kunnen we hier niet gebruiken, ik wil 't wel met je probeeren, maar-re, je weet nou, waar je je aan te houën hebt."

Jan had beloofd, goed op te passen. Maar och, wát was dat kleine beetje geld voor een groot gezin, dat in 't verval was geraakt, en dus aan alles behoefte had. Toch natuurlijk beter dan niemendal. Toen hij op den timmerwinkel wegens voortdurende dronkenschap ontslagen was, begon de ellende pas goed. Stuk voor stuk hadden ze de nette meubeltjes moeten verkoopen, om de kinderen brood te kunnen geven. Nu was het gezin al zóó aan de ellende gewoon geraakt, dat ze niemand meer scheen te hinderen. Maar het ergste was: moeder Kruis had den moed verloren. Ze dacht: wat zal ik nou poetsen en schrobben, net als vroeger, waarvoor helpt het. Ik laat het maar, zooals het is. En de kleeren verstellen — 't zou wat, laat ze maar loopen in die lompen. Ik kan er niet aan doen, en ik zie geen kans, om 't vooreerst beter te krijgen.

Vrouw Kruis zat naar de sneeuw te kijken, die al dichter en met grootere vlokken neerviel en nu en dan joeg de wind zoo'n sneeuwvlok naar binnen door de kapotte ruit. Gelukkig, dat 't kacheltje brandde, al was 't dan maar met een paar sloffen, zooals Toon ze op zijn karretje rondventte.

In 't steegje, waar 't óók al vroeg donker was, klonken kinderstemmen. Dat waren de kinderen, Kaatje en Dina en Wimpie.

„Al zóó laat," mompelde ze, „al over vieren?"

Ze hoorde geschuifel van klompjes voor de deur, en een oogenblik later stooft 't hongerige drietal naar binnen. Ze keek naar Wimpie, ach, wat zag het stumperdje er kouwelijk uit. En dan met die kapotte klompen in de grijze sneeuwrij!

„Heb-ie natte voeten, Wim?" vroeg ze meelijdend.

„Kom maar hier bij de kachel, daar is 't warm. En kijk 's, ik heb van vrouw Mast een paar kousen gekregen, trek ze maar ân, hoor, als je voeten warm zijn.”

Wim trok de doorweekte kousen vol gaten van de paars-roode voeten, die hij dicht bij de kachel hield.

Lekker, hè, zoo lekker warm! 't Magere lichaampje schokte welbehaaglijk heen en weer, en nog eens zei hij innig-tevreden: „Lekker, hè moeder?”

Ja, knikte vrouw Kruis, terwijl ze van een stuk brood drie dunne boterhammen afsneed. „Hier, voor ieder wat,” zei ze kortaf. De rest legde ze weg. Dat andere stuk was voor vader, Toon en Koosje. De boterhammen verdwenen in een ommezien naar de hongerige magen; zomaar, zonder bidden, vielen ze op het eten aan. Wie zou hun ook bidden geleerd hebben! Kruis nòch zijn vrouwschenen ooit behoefte te hebben, met hun zorgen te gaan tot Hem, die alléén helpen kan. Vrouw Kruis had nooit haar kinderen verteld van den Heere Jezus, den grooten kindervriend. Zoo groeiden ze op, zonder God, in het nauwe steegje.

ERIE.

Als je het steegje uitliep, waar de familie Kruis woonde, kwam je weer in een andere steeg, net zoo nauw en net zoo vies, als de eerste. En dàn werden de straten wat breeder, en de huizen wat netter. Wim moest altijd dezelfde stegen en straten door, als hij naar school ging. Dan lette hij goed op, langs welke winkels hij kwam en keek naar binnen als de gordijnen weggeschoven waren voor de ramen. In een van die huizen zag hij heel vaak een blond klein meisje voor het raam staan. Zijn zusje had hem ver-

teld, dat er Smit op de deur stond, want zelf kon kleine Wimpie nog niet lezen.

Maar denken kon hij wel. Hè, dacht hij, als hij voorbij die mooie huizen liep, wat zou ik graag eens binnen willen kijken, wat zal het daar prachtig zijn. Dat kleine meisje zal

wel nooit honger hebben of natte voeten zoals ik.

Als ze 't gewéten had, dat kleine blonde meisje, dat een arm, haveloos jongetje haar zóó benijdde — ze zou hem zeker iets moois of iets lekkers in de hand gestopt hebben. Maar kleine Rie wist er heelemaal niets van. Ze zág het arme Wimpie nooit, want tegen

schooltijd kwamen er zooveel menschen en kinderen voorbij.

Als kleine Rie gewéten had, dat Wimpie altijd honger had, dan zou ze hem wel even binnen geroepen hebben in die mooie, warme kamer, en dan zou mevrouw Smit, Rie's moeder, het kleine ventje hebben laten smullen van een lekkere boterham. En dán zou ze tegen hem gebabbeld hebben — honderd uit. Maar — Rie wist er niets van, heelemaal niets.

't Was Vrijdagmorgen. Moeder en Geertje waren in de keuken bezig. Rie, die nog niet op school ging, was alleen in de huiskamer. Moeder had gezegd: „Rie, als er gebeld wordt, mag jij voorgaan.” En moeder had haar kleine meid het mooie Zondagsche blousje aangetrokken. „Ziezoo,” had moeder geprezen, „nu ben jij ons helmeisje, dat er keurig netjes uitziet. Straks komt de bakker, kijk 's, het mandje heb ik al klaar gezet. En de slager komt hooren, hoeveel vleesch er morgen noodig is. Ik heb het al in het boekje opgeschreven. Dan zeg je alleen maar: Als 't u belieft, slager, hier is het boekje. Kan je dat wel, Rie?”

„Ja, moes, 'k vind 't fijn.”

„Dat dacht ik al. 's Kijken, wie kan er nog meer bellen vanmorgen?”

Moeder ging in haar gedachten àndere Vrijdagmorgens na. Een enkele bedelaar kwam er wel eens, maar dat gebeurde lang niet altijd.

„O ja, en als de post wat brengt, dan moet je 't maar in de huiskamer leggen. Weet je 't nu goed, Rie?”

„Ja, Moes, als de bakker komt, dan twee wittebrooden, en niet betalen, en als de slager komt, 't boekje geven en als 't u blijft slager zeggen. En als de post wat brengt, dan alles binnenleggen,” had Rie haar lesje opgedreund.

„Precies, dan ga 'k nu naar de keuken, hoor, en jij let op de bel als een groote meid.”

Moeder was weggegaan en Rie had den bakker twee dampende wittebrooden in het mandje laten leggen en toen had ze een brief op de mat gevonden. Even om het hoekje van de keukendeur had ze moeder het adres laten zien. En moeder had gezegd: „'t Is goed, Rie, leg hem maar binnen op tafel.” Nu zat ze een beetje met poes te spelen, die voor den haard op 't vachtje had liggen slapen. Poes rekte zich gapend uit, maar liet toch toe dat Rie met haar ging sollen.

„Nou ben ik de moeder en jij bent mijn kindje,” bab-

belde ze poes voor. „En nou moet jij leeren loopen. Kom maar!” Poes moest op haar achterpootjes loopen, net of ze een klein kindje was. Maar dat beviel poes heelemaal niet.

Ze dacht zeker: Ik kan allang loopen, wil je 't eens zien? Toen rukte ze zich los en liep weg zoo hard ze kon.

Rie keek op de klok. De groote wijzer stond op de zes en de kleine bijna op de elf. Ze kon nog niet best op de klok zien, maar haar zusje Jo, die al in de derde klas zat op school, had er haar wat van geleerd. Ze kon nu al zien

de heele en de halve uren. „Halfelf, dan duurt het nog lang, eer Jo en Gert en Freek uit school komen,” dacht Rie. „Kom, 'k ga maar zolang wat teekenen op mijn lei.”

Maar pas was ze bezig, of tingelingelingeling deed de schel. Rie wipte op. Zeker de slager, dacht ze. Maar inplaats van den slager op zijn fiets, zag ze een armoedigen, bleeken jongen met een rooden neus van de kou. Hij liep achter een karretje te venten: sloffe, sloffe, ze brande zoo lekker, sloffe, sloffe . . .

Nu stond hij stil voor het huis waar Rie woonde. Hij had het erg koud, dat zag ze wel. Hij sloeg voortdurend zijn beide armen kruiselings over de schouders, om maar weer warm te worden. En Rie vond, dat zijn stem erg treurig klonk, toen hij vroeg: „Jongejuffrouw, zijn d'r nog sloffe noodig vandaag?”

Rie haalde de schouders op. „Ik weet niet, ik zal 't eens vragen,” zei ze verlegen.

Vlug liep ze naar de keuken.

„Moes, de jongen met sloffen. Hebt u nog wat noodig?”

„Nee, Rie, vandaag niet. Ik kan onmogelijk komen en Geertje ook niet. Kijk onze handen 'r eens uitzien.” Rie keek van moeder, die gehakt aan het klaarmaken was, naar Geertje. Die hield haar handen uitgestrekt. Ze waren pikzwart en glommen even erg als het fornuis, dat ze bezig was te poetsen.

„Och, moes, hij ziet er zoo koud uit. En hoor u 's,” fluisterde ze, alsof ze bang was, dat de jongen buiten het hooren kon, „hij heeft niet eens een jas aan. Alleen maar 'n erg kapotte das.”

„Ja,” zei Geertje al poetsende, „'t is een jongen uit een erg verwaarloosd huishouën. Z'n vader doet dit,” en ze draaide haar zwarte hand bij haar mond om.

„Ach,” zei mevrouw Smit meelijdend, „da's een groote ramp voor de vrouw en kinderen. Nou Rie, zeg maar,

dat hij morgen een zak aanmaakhout kan brengen." Rie huppelde weg en bracht haar boodschap netjes over. Even later klonk het geroep weer door de straat: sloffe, sloffe, ze brande zoo lekker, blokke, blokke, vijf om een dubbeltje, blokke, blokke!

„Hij zal ze morgen brengen, Moes," riep Rie om de keukendeur heen.

„Best, hoor!"

Toen ging Rie weer naar binnen, waar 't zoo lekker warm was. Ze drukte haar neusje tegen de ruit. Daar stond die jongen met hout nog bij de overburen. Kijk, hij kreeg een kopje koffie. Met beide handen hield hij de kom vast, zeker om ze warm te krijgen. Het dienstmeisje ging met de leege kom naar binnen. Rie zag den jongen weer verder rijden. Maar ze zag nog meer. Kleine sneeuwvlokken dansten door de lucht, net of ze zeggen wilden: Wij zijn hier voor 't eerst, wij weten den weg niet, waar moeten we heen? En na de kleine kwamen er groote vlokken door de lucht dwarrelen, veel meer, telkens nóg meer.

O, fijn, sneeuw!

Rie holde weer naar moeder, die juist de handen wachte.

„Moes, sneeuw, ziet u 't wel?"

„Ja, Rie," knikte moeder en Geertje voegde er bij: „Daar zijn wij zoo blij niet mee, wat ú, mevrouw?"

„Nee?" vroeg Rie verwonderd. Ze kon zich niet begrijpen, dat iemand het niet prettig vond, als er sneeuw lag. Zij juist wel.

Sleetje rijden, baantje glijden, een sneeuwpop maken, was dat nou niet heerlijk?

Rie verlangde heel erg naar twaalf uur dien morgen. Dan haalde Gert de slee van boven en dan kon ze van middag buiten. Heerlijk!

BEZOEK.

Mevrouw Smit had het rustig. De grooten waren naar school, Rie speelde buiten met de slee, Geertje gaf de keuken de Vrijdagsche beurt. Ziezoo, nu kon ze eens flink opschieten met haar stapel naaiwerk. Van dat groote

stuk geel katoen moesten nog een heeleboel kindershenden gemaakt worden, vóór Kerstmis nog. Over drie weken wás 't al Kerstmis. Mevrouw Smit keek bedenkelijk. Zou er nog doorkomen aan zijn? Ze hoopte 't maar. Anders moesten er heel wat stakkerdjes teleurgesteld worden. En ze had dit jaar juist zoo'n groote lijst met namen.

„Wacht 's,” mompelde ze, „hoe heet die jongen ook weer, die met hout komt? Rie zei, dat hij er zoo sjofel uitzag, en Geertje kènde de familie, geloof ik. 's Even vrágen aan Geertje.”

Toen ze in de keuken kwam, was Geertje juist aan 't zeepsoppen van de deur bezig.

„Zeg Geertje,” begon mevrouw, „kén jij die menschen,

waar je 't vanmorgen over had? Je weet wel, toen die houtjongen belde, zei je immers...."

„O,” viel Geertje mevrouw in de rede, „bedoelt u diè? Ja, kennen, kennen, dát nou niet, ziet u, maar vroeger hebben ze naast een tante van me gewoond. M'n tante zei altijd: die vrouw heb' een dubbel Kruis, want d'r man hêet Kruis, en hij past slecht op, dus....

En de kinderen, als u diè zag, mevrouw, 't zijn net bedelaars. Ze hebben geen knap stukje goed aan d'r lijf."

„Hoeveel zijn er wel?"

„Dat zou 'k u niet precies weten te zeggen,” zei Geertje, die intusschen met haar zeepsophanden in de zij, op het rijtje de kinderen naging. „De oudste, die hier geregeld hout brengt, da's één, en dan is 'r nog zoo'n klein mager hummeltje van een jaar of zes, zeven en daartusschen in zijn twee óf drie meisjes, dat durf ik niet te zeggen."

„Ach, ach,” schudde mevrouw treurig het hoofd, „wát een ellende."

„Ja, en ze hebben het vroeger goéd gehad."

„Zoo! Wonen ze naast je tante?"

„Nee, allang niet meer, ze moeten nou ergens in een slopje wonen. En geen blind paard kan 'r schâ doen. 'k Wil 't wel 's voor u vragen, als die jongen weer belt," bood Geertje bereidwillig aan.

„Da's goed. Dat zal dan Dinsdag zijn, hè? Vraag dan meteen maar, hoeveel zusjes hij heeft en hoe oud ze zijn."

„Best, mevrouw."

Geertje ging verder met zeepsoppen en mevrouw Smit zette onder aan haar lijstje: kinderen Kruis.

„En nu gauw aan 't knippen," dacht ze, „anders kom 'k niet klaar."

Na eenig nadenken en uitmeten, hoe 't op zijn voordeel kon, zette ze de schaar in 't katoen, rrrttss, daar vloog de schaar er door. In een oogenblik lagen er al een

paar, geknipt en wel, te wachten, tot ze onder de machine in elkaar genaaid zouden worden. Mevrouw Smit schoot goed op naar haar zin. Ze hoorde Geertje in de keuken zingen: Een Rijsje is ontsprongen, en zacht neuriede ze mee, dat mooie kerstlied.

Zoo straks zou Geertje een stapeltje hemdjies bij de dames Bremer brengen. Die woonden op een van de singels, niet zoo heel ver uit de buurt. Het waren nichten van mevrouw Smit, echt goedige menschjes, wat zeurderig, maar steeds bereid, als er wat te helpen viel. Nu hadden ze ook weer dadelijk aangeboden: Zeg Marie, als je soms zit met dat naaiwerk (bij jullie komt er zooveel kijken), geef óns dan maar een stapeltje, hoor. Als 't maar geknipt is, dan maken wij 't wel af."

„Jammer, dat ik ze niet helpen kan, nu ze zoo om een dienstmeisje verlegen zitten,” peinsde mevrouw Smit. „Maar ik kén zoo weinig meisjes en Geertje wist ook al geen geschikte hulp.

Ziezoo. Dat kan Geertje straks bij de nichten aanreiken, als ze naar de zang gaat."

Mevrouw begon het knip- en naaiwerk op te bergen. Voor vandaag was het genoeg. Er wachtte nog ander werk: Gert had een grooten winkelhaak in de mouw van zijn kielkje gehaald en dán was er nòg een heeleboel werk te doen, in het altijd drukke gezin.

HET NIEUWE DIENSTMEISJE.

Vrouw Mast, die naast de familie Kruis woonde, ging een paar dagen in de week uit werken. Dat deed ze al jaren, al zoo lang, als ze weduwe was. Toen de kinderen nog klein waren, kwam Koosje, het oudste meisje van

Kruis, wel eens oppassen. Daar gaf ze haar dan een kleinigheid voor. Ze kon de kinderen best aan Koosje toevertrouwen. 't Was haar wel wat waard, als ze onder haar werk kon denken: Nou loopen de kinderen niet op straat waar ze allerlei slechte dingen leeren, nou komen ze niet aan de lamp of aan de kachel, want Koosje is 'r bij. En ze vertelde vaak in haar werkhuisen: 'k Heb zoo'n aardig buurmeisje, dat op de kleintjes past.

Nu waren de kinderen niet zoo heel klein meer, en had ze Koosje niet meer noodig om op te passen. 't Zou niet kunnen ook: Koosje was al een paar maanden van school af, en ze moest nu meeverdienen. In 't voddenpakhuis, waar vader zat te sorteeren, was een meisje noodig. En vader had gezegd: „Da's iets voor jou, Koos!”

Zoo was Koosje daar terechtgekomen. Vrouw Mast had het hoofdschuddend aangehoord, toen Koosje haar verteld had: „Buurvrouw, ik verdien een gulden in de week bij vader in 't pakhuis.”

„Jammer van 't meisje, wat leert zoo'n schepseltje nou met lorren uitzoeken, 't wordt nét zoo'n slagje als haar moeder. Thuis ziet ze niet anders en dáár léért ze niet anders. 't Is jammer, echt jammer!” Zoo mompelde vrouw Mast, telkens als ze Koosje langs haar huisje zag gaan.

Zoo liep ze ook weer te peinzen op een Zaterdagmorgen. Daareven was ze Koosje tegengekomen en wat zag 't kind 'r weer uit. Een groote scheur in haar rok, een paar flinke gaten in haar vuil omslagdoekje, een vieze schort voor, op klompen, waarboven, bij elken stap, een erg kapotte kous zichtbaar werd, zóó stapte Koosje naar het pakhuis. Hè, wat had ze toch te doen met dat kind èn met Wimpie, dat bleeke magere ventje. De anderen, nou ja, Toon was sterk, en Kaatje en Dina zagen er ook zoo zwak niet uit, maar juist Koosje en Wim, die hadden het hard te verantwoorden. Want iets versterkends kregen de schapen

nóóit te eten, 't was 's middags een aardappel met azijn en 's morgens en 's avonds een boterham. Wat hadden háár kinderen 't dan toch nog goed. Zondags kon ze altijd een stukje vleesch op tafel zetten, in de week aten ze nu en dan spek. En wat bracht ze soms heerlijke kliekjes mee uit haar werkhuizen. Verleden week een pannetje vol huts-pot, daar hadden ze 's avonds thuis van gesmuld. Ja, de dames Bremer, dát waren nog 's menschen. Goed, nee maar, daar stond je versteld van, wat die niet voor een arm gezin over hadden. Ze was er graag; iederen Zaterdag schrobde ze de groote gang en deed ze het buitenwerk. Nu van morgen zou er met die sneeuw niet veel van terechtkomen.

Vrouw Mast belde aan het welbekende huis aan. De keukenmeid, die opendeed, vertelde al dadelijk de treurmare, dat het tweede meisje ziek was geworden. „Je komt van pas, mensch, want we hebben 't „effe” druk.”

„Nou,” zei vrouw Mast, „zoo opeens alléén voor alles te staan, dat valt niet mee.”

De dames Bremer, die achter elkaar voorzichtig de gang inkwamen van uit de huiskamer, jammerden ook al zoo.

„We zitten d'r toch zoo mee, nietwaar, Cato?” zuchtte de oudste.

„O, o, we zitten d'r zoo mee,” herhaalde de jongste.

„En ik weet zoo gauw geen noodhulp te vinden,” voegde de oudste er bij.

„Weet jij geen meisje voor ons, vrouw Mast?” vroeg de oudste weer.

Vrouw Mast wist een meisje: Koosje.

Ze knikte blij.

„Ja dames, ziet u,” begon ze, „ik weet wel een meisje, maar ze zijn zoo arm bij haar thuis, ze hebben denkelijk niet eens kleeren voor d'r en . . .”

„Is ze eerlijk?” viel juffrouw Francien haar in de rede.

„Als goud, maar ziet u . . .”

„Laat ze dan 's aankomen, toe, zeg 's tegen dat meisje, dat ze, (laat 's zien, we hebben nou Zaterdag) dat ze overmorgen even komt.”

Vrouw Mast ging aan haar werk, nadat ze beloofd had, Koosje te zullen sturen.

's Middags kwam juffrouw Francien met een dikken wollen doek om de schouders nog even bij vrouw Mast in de gang praten.

't Gesprek kwam wéér op Koosje.

„Dan zal ik de advertentie maar niet plaatsen,” begon ze, „als we dan toch dat meisje krijgen. Wat is 't voor een gezin?”

„De moeder is altijd bij de groote lui geweest,” zei vrouw Mast. „Maar ze zijn al achteruitgegaan.”

„Nou, je stuurt ze maar 's bij ons,” eindigde juffrouw Francien het gesprek. Het werd haar te koud in de gang, waar 't tochtte.

's Avonds, terwijl ze naar huis liep, dacht vrouw Mast: Wat ben ik begonnen. 'k Heb er al half spijt van. Koosje bij de dames Bremer! Jawel, maar hoe? In die lompen? Dàt gaat niet. En ander goed is er niet. Maar ik heb 't nou eenmaal beloofd, dus . . .

Weet je wat, ik heb nog een mooien cheviot-rok. Als 'k daar vanavond 's een zoom inleg, en ze trekt dan mijn mantel 'r eens over an, Maandag is tóch waschdag, dan heb ik mijn mantel niet noodig. Ja, ja, dán zal 't wel gaan. En dan moet ze mijn daagsche schoenen maar aantrekken: we zijn op de wereld om elkaar te helpen, zeg ik maar.

En als de dames haar nemen — nou, dan geven die haar wel een katoenen jurk om mee te werken.

Zoo piekerende naderde vrouw Mast haar huisje en toen ze voor de kinderen het eten, dat bij de dames overgeschoten was, gewarmd en eerlijk verdeeld had, wipte

ze bij buurvrouw Kruis binnen, om daar het groote nieuws te vertellen.

„Ja maar,” kwam moeder Kruis met een bedenkelijk gezicht, toen haar buurvrouw onder ademlooze stilte haar verhaal had meegedeeld, „ja maar, zóó kan ze niet gaan,

en we hebben geen ander goed, dus 't spijt me wel, en je wordt bedankt voor de moeite, maar je begrijp' zelf, hè?"

„Dat heb ik allemaal voor mekaar,” zei vrouw Mast, „als dat alles is, wat je voor bezwaren hebt.”

„Hè?" een glans van hoop blonk in de doffe oogen van vrouw Kruis. Zou er van Koosje dan tóch nog iets terechtkomen? Als dat eens waar was!

„Kijk 's,” bedisselde vrouw Mast, „ik heb wel wat ter leen zoolang, dat ze er toch knap uitziet. En némen ze haar, nou mensch, dan zorgen die goeie menschen wel,

dat ze fatsoendelijk in de kleeren komt. En als ze eerlijk is en goed voor d'r werk, nou dan is d'r kostje gekocht. Die dames helpen d'r wel verder."

„Nou, wel bedankt dan, buurvrouw, wat zal Koojsje blij zijn. Ze wou altijd liever dienen, dan naar dat pakhuis, maar ik heb 't aldoor uit 'r hoofd gepraat." En toen vrouw Mast, die bij de wankle tafel was blijven staan, aanstalten maakte om te vertrekken, toonde vrouw Kruis nòg eens haar dankbaarheid, door de hand van haar buurvrouw in de hare te drukken. „'k Zal ze strakkies even naar je toe sturen," zei ze met vreemde stem van aandoening.

„Goed, hoor, best, je stuurt ze maar en dan haal ik m'n spulletjes voor den dag, die ze aan moet trekken. Nou, goeienavond dan!"

Koojsje was blij met het vooruitzicht, dat ze misschien een dienstje zou krijgen.

Den volgenden Maandag ging ze naar het aangeduide adres. De dames hadden erg te doen met het magere, bleeke kind, dat er zoo ondervoed uitzag, maar, voorzichtig, stelde juffrouw Francien voor, het nog eens „op haar bedenking" te houden. Ze zou dan wel een boodschap krijgen, als ze over haar dáchten. En juffrouw Cato deelde het gevoelen van haar zuster volkomen. Maar toen ze na Koojsje's vertrek er nog eens lang en breed over gesproken hadden, besloten ze toch maar het meisje te huren. Maar op één voorwaarde: dat ze voor dag en nacht kwam. Dàt was een lichtstraaltje in de woning van Kruis.

Koojsje nam dankbaar haar intrek bij de dames. En met de beste voornemens ging ze aan het werk.

Rika, de keukenmeid, was blij, dat ze zoo gauw hulp kreeg.

Twee keer per week mocht Toon aanbellen. Rika had al dadelijk gezegd: „Of ik 't nou bij jouw broer neem, of bij een ander, dat is me hetzelfde, hout en sloffen moeten we hebben.” Als Toon met zijn karretje voor de deur stil hield en zijn geroep van „sloffie, sloffie, ze brande zoo lekker,” door de straat klonk, haastte Koosje zich naar de voordeur. Rika zorgde intusschen voor een kopje koffie. Terwijl Toon dan met kleine teugjes de heete koffie dronk, vroeg Koosje fluisterend, hoe thuis alles ging, of vader nogal goed oppaste, of ze 't konden merken, dat er een minder mee-at iederen dag. Of Wimpie weer wintervoetjes kreeg net als verleden jaar. En Toon vertelde, dat vader iederen avond thuis bleef en dat moeder blij was, dat Koosje zoo goed bezorgd was en dat Wimpie's wintervoeten niet zoo erg meer waren.

„Maar hij klaagt over kou en over natte voeten, nou met die sneeuw,” vertelde Toon verder.

„Nou heb' vader gist'ravond 'n cape meegebracht uit 't pakhuis, hij mocht 'm voor 'n paar dubbeltjes hebben van den baas. Daar zit Wim heelemaal in. Vanmorgen had-ie 'm ân, nou, wât in z'n schik.”

„Ja,” lachte Koosje. Van Wim hield ze toch zooveel. Zélf had ze ook heel wat te vertellen.

„Zeg maar tegen moeder, da'k erg goed kan wennen, en dat de dames vriendelijke menschen zijn en dat 'k met Rika goed kan opschieten. En hoor 's, je moet 's tegen moeder zeggen, dat we na 't eten binnengeropen worden, en dan gaat een van de dames wat voorlezen uit een dik boek, iederen middag en iederen avond. Mooi als dàt is. Rika zei, toen 'k haar vroeg: wat is dat toch voor een dik boek, dat 't de bijbel is. En ze vroeg, of ik dan nooit in de kerk was geweest, nou, toen zei 'k natuurlijk van niet en toen zei ze: dan ben je net een heiden. En ze zei ook, dat ik moet bidden vóór 't eten, nou, en dat gíng

natuurlijk niet, want dat hebben wij niet geleerd, hè?"

„Nee,” schudde Toon verwonderd 't hoofd, „bidden, welnee!”

„Nou, zij gaat alle Zondagen en de dames ook, en nou moet je 's tegen moeder zeggen, dat de dames willen, dat ik ook eens meega met Rika. Maar dan nà kerktijd kom ik thuis, moet je zeggen.” Toon beloofde, dat hij de boodschap zou overbrengen.

„'s Jonge,” zei moeder Kruis, toen hij trouw verslag deed, „'s jonge, zijn 't zúlke menschen. Nou, kwaad kan 't nooit.” En ze dacht aan vroeger, toen ze met haar mevrouw samen naar de kerk ging, mevrouw steunende op háár arm. En ze herinnerde zich ook, dat mevrouw óók den bijbel las, maar — die goede tijd was al zóó lang voorbij. 't Deed haar genoegen, dat Koosje 't naar haar zin had, en dat ze er zoo goed uitzag, naar de beschrijving van Toon. Voor 't eerst na vele maanden kreeg ze er schik in, de kamer een beetje gezelliger te maken, want — Koosje was 't bij de groote lui zoo heel anders gewend nu en Zondag, als ze thuis kwam, dàn zou 't schoon zijn. Vrouw Kruis begon alles een goede beurt te geven, ze raagde, schrobde, dweilde, stofte, dat haar buurvrouw verwonderd mompelde: „Zóó gaan we vooruit, ja hoor, zóó kan 't nog goed worden.”

WIMPIE.

Wimpie liep voor het eerst met zijn cape op straat. Thuis was moeder al eens aan het passen geweest; een beetje te groot, nou ja, dan heb je 'r een ander jaar wat ân, had ze gezegd.

Bij de knoopsgaten was 't kleedingstuk wat ingescheurd

en om de knopen heen erg versleten — dáárom hadden de menschen hem zeker bij de vodden gegooïd — maar Wim was er blij mee.

Beter wat, dan niemendal, had hij gedacht en 't is lekker warm. Nu liep hij naar school, een groote stadsschool, waar kinderen uit verschillende sloppen en stegen gingen, en waar geen schoolgeld betaald behoefde te worden. In de gang was al een geroezemoes van stemmen, dàt hoorde Wim, toen hij de breede trappen opklom. De juffrouw uit zijn klas stond ook in de gang, om het havelooze troepje wat te helpen met het ophangen van de kleeren. En dat was soms een waar kunststuk, nergens was een lusje, groote gaten waren hier en daar maar haastig dichtgeregen en bij de minste beweging sprong de draad los, zoodat de juffrouw goed moest kijken, waar een gaaf plekje haar geruststelde: hier kan 't wel lijden. En met de grootste voorzichtigheid hing ze dan de kleeren op de daarvoor bestemde haken.

Wim stapte tusschen de jongens door, regelrecht op de juffrouw toe. Hij hoorde niet eens, dat één van de kinderen afgunstig naar hem wees: „Kijk hem 's, wàt 'n opschepper,” maar zei met stralende oogen: „Juffrouw, kijk 's, 'n cape van m'n vader gekregen.”

In plaats dat de juffrouw bewonderde: „Hé Wim, wat mooi, wat zal die lekker warm zitten,” zooals ze altijd blij was, als de stumperdjes eens wat extra's hadden, keerde ze 't ventje ruw om en zei streng: „Hoe kóm je aan die cape? Heb je die van je váder gekregen?” En zonder antwoord af te wachten, liet ze Wim heelemaal bedremmeld staan en haastte zich naar de bovenverdieping, waar de hoogste klassen zaten.

Even later, toen alle kinderen uit de gang wég waren, kwam ze terug met Wims zusje Dina, die, verlegen aan haar haveloos jurkje peuterend, „ja” knikte, toen de

juffrouw weer vroeg: „Heeft je vader die cape meegebracht?”

De juffrouw vond, dat 't kind heel raar deed, zoo zenuwachtig, en zei: „We onderzoeken het straks wel even. Ga maar naar binnen, Wim, en jij kunt naar je klas teruggaan.” Dina ging naar boven, en Wim maakte met bevende handjes zijn cape los.

„k Moet op dat jochie letten,” dacht de juffrouw, „precies zoo'n cape is 'r verleden week weggeraakt. Toen heb ik tot halfvijf mee loopen zoeken. Om een haar is dat de bewuste cape.” Zoodra de school uit was, riep ze Wimpie apart en begon hem wéér te ondervragen: „Zeg Wim, zeg me 'seerlijk, niet jokken, hoor, hoe kóm je aan die cape?”

„Van m'n vader, die heb' 'm gekocht van den baas.”

„Van wélken baas?”

„Van den pakhuisbaas.”

„O, zoo! En waar is dat pakhuis?”

Wim noemde het slop, waar hij woonde. De juffrouw trok onwillekeurig een vies gezicht. Ze wilde graag het geval nader onderzoeken, maar in dat vunze straatje. Bah!

„Een eindje voorbij óns is 't,” vertelde Wim argeloos. „Weet u „schele Bet” te wonen? Daar is 't vlak naast.”

Nee, die wist de juffrouw niet te wonen. Wimpie verwonderde zich in stilte, om de onwetendheid van de juffrouw.

„Nou Wim, ik zal 't wel vinden, of — weet je wat — we gaan sàmen. Wacht in de gang maar op me.” Wim was maar wàt trotsch! Hij mocht met de juffrouw mee, heele-

maal tot huis toe. Wat fijn! Even later liepen ze samen op straat, Wim met zijn pijnlijke voetjes nam heel groote stappen, want de juffrouw, die haast had, liep zoo hard. Onder 't loopen dacht ze: „Ik weet heusch niet, wat ik van 't geval moet denken, zóó zou 'k weer zeggen: dat

kind lijkt me erg onschuldig nog, maar toch — 't valt soms zoo tegen.” Samen naderden ze het slop. Wim keek verheerlijkt rond. Maar heel veel menschen zagen hem niet, daarvoor was het te koud buiten.

„Daar ginder is 't pakhuis en hier woon ik,” zei Wim, die voor het krotje stil bleef staan. „Dagjuffrouw!”

Moeder Kruis was al ingelicht door Dina. Ze was best uit het eenigszins onsamenhangende verhaal wijs kunnen worden, dat hierop neerkwam: De

juffrouw verdacht hen van diefstal. Wim hoorde gelukkig de leelijke woorden niet, die moeder aan het adres van de juffrouw had verzonden. Blij vertelde hij: „Ik ben met de juffrouw meegeloopen. Ze moest naar 't pakhuis.”

Moeder werd bleek.

„Wel, ja” schamperde ze, „'t is al niet erg genoeg, dat een mensch arm is, ze durven je ook wel voor een dief

uit te maken. 't Is schande. Maar de baas zal 't haar wel aan d'r verstand brengen."

De juffrouw kwam bij 't pakhuis, dat gesloten bleek. Ze klopte en klopte nog eens, maar kreeg geen gehoor.

„Moet u den baas hebben?" vroeg een vrouw, die er naast woonde en erg scheel keek.

„Zeker schele Bet," dacht de juffrouw en ze zei: „Ja, waar kan 'k hem vinden?"

„O, die is n t naar huis gegaan. Hij woont op de gracht. Kijk u 's."

Het vrouwtje stond al met uitgestreken vinger in de richting te wijzen, die de juffrouw nemen moest, om den baas in zijn woning op te zoeken. Maar de juffrouw had geen zin, nog verder te gaan. Ze had zich toch al zoo verlaat, haar kostjuffrouw zou wel met het eten zitten te wachten. Daarom zei ze: „Doe geen moeite, ik kom nog wel 's terug, als de baas thuis is, vanmiddag of zoo."

„Net zooals u wilt. Anders" — en schele Bet keek de bezoeker nieuwsgierig aan — „anders kan ik de boodschap wel annemen. Dat doe 'k wel meer. Dus als u me nou maar zegt..."

„Nee," weerde de juffrouw af, „zoo'n haast is 'r niet bij. Dan kom 'k wel terug, morgen of z o."

Toen ondernam ze den terugweg, nageoogd door Bet en door meer steegbewoners, die niet gewend waren veel dames voorbij hun woning te zien gaan.

Maar den volgenden dag was er weer een pak sneeuw gevallen en had de juffrouw geen lust nog eens de wandeling van den vorigen dag te maken.

Voor Wimpie was de aardigheid van de cape er af, vooral toen op straat een paar jongens fluisterden, z o dat arme Wim het hooren kon:

„Die h -tie gediefd!"

ZOO'N STOUTE RIE.

„Moes, nog één nachtje slapen en dán mag ik met Jo mee, hè?”

„Ja,” zei mevrouw Smit, terwijl ze Rie's haar uitkamde en er een mooien strik omheen bond, „morgen mag je mee naar de zondagsschool.”

„Moes, hoe is het daar? Hangen daar allemaal platen tegen den muur? Dat zegt Jo.”

„Ik geloof van wel. Ziezoo, klaar. Nu gaan we naar beneden. Kom, Rie!”

Aan het ontbijt en verder den heelen dag dacht Rie aan morgen. Dan mocht ze voor een keertje mee met Jo. De juffrouw van de zondagsschool had beloofd: „Jo, je mag kleine Rie eens meebrengen, hoor!” Jo had gevraagd: „Mag 't Zondag, juffrouw, want ze wil zoo graag.”

Dat had de juffrouw goed gevonden.

Den volgenden morgen was Rie al vroeg wakker. Ze vergat bijna te bidden. Jo moest er haar aan herinneren. „O, Rie, je hebt nog niet gebeden.”

Toen bad Rie eerbiedig op haar knietjes:

„Mijn oog begroet den morgen weer,
Ik buig voor U, o God, mij neer,
Gij hebt mij in den donkren nacht
Beveiligd door Uw liefde en macht.
Bewaar mij nu ook dezen dag,
Dat ik geen kwaad bedrijven mag,
En zie in gunst op mij ter neer,
Ik ben en blijf toch d' Uwe, o Heer,
Amen.”

Moeder hoorde haar kleine meid al zoo vroeg in de weer. „Wel, wel, Rie, al uitgeslapen?” lachte ze.

„Ja, Moes, anders kom ik te laat. U weet toch wel. —”

„O ja, da's waar ook. Kom, laat ik je dan maar gauw helpen.”

Rie kon haast niet stilzitten onder het eten. En toen vader uit den bijbel ging lezen, zat ze zóó te draaien, dat vader moest waarschuwen: „Rie, luisteren.”

Toen vader gedankt had en moeder met Geertje den ontbijtboel ging afwasschen, kon Rie haast niet meer in huis blijven, zóó verlangde ze, om met de broertjes en Jo mee te kunnen gaan.

Gert plaagde: „Je kan niet eens in de bank komen, dát zal je zien. Daar moet de juffrouw je inhijtschen.” En Freek lachte: „Dan kom je mij maar roepen, zus, dan kan ik meteen 's zien, of die kleintjes zoet zitten te luisteren.”

„Kleintjes,” smaalde Jo, „je bent zélf pas tien. En hoor's zus, laat ze allebei maar praten. Je mag bij mij in de klas zitten, van de juffrouw, niet naast me, want we zitten al met z'n tweeën, maar dat geeft niet, hè?”

„Nee,” knikte Rie, die al blij was, dat ze nu zelf eens mocht rondkijken in een echte school.

Toen werd 't langzamerhand tijd om weg te gaan. Rie stond, al heelemaal door moeder aangekleed, in de gang op de anderen te wachten.

„Gaan we langs de nichten?” vroeg ze.

„Ja,” knikte Jo.

En daar stapten ze de besneeuwde straat in, vier op een rij. 't Was nog een heel eind loopen, en lástig loopen in de sneeuw.

Opeens rukte Rie zich los bij 't huis van de dames Bremer.

„k Ga even binnen,” zei ze.

„Nee, dát kan niet meer, dan komen we te laat,” waarschuwde Jo.

„Wij loopen door,” riep Gert.

't Was wel jammer voor Rie. Maar ze wist er wel wat op. Ze tikte hard tegen de ruit: „Nicht Cato, ik ga naar de zondagsschool.”

't Gordijntje werd weggeschoven, 't vriendelijk gezicht van nicht Cato verscheen knikkend voor de ruit en nicht Francien kwam er ook bij.

„Kom nou, zus,” drong Jo aan en ze riep:

„Nicht, we moeten weg, 't is al zoo laat, om twaalf uur komen we, alle vier.”

De hoofden achter 't gordijntje wenkten, dat ze 't begrepen hadden en na een „daag” en handgewuif haastten ze zich om de broers in te halen. Ze kwamen nog net op tijd. Rie stapte de vier treden op, aan de hand van haar zusje. Nu was ze dan eens in een echte school. Wat een lange gang! Er kwam geen eind aan. En wat een deuren!

„Hier is 't,” zei Jo.

„Zoo, is dat nou je zusje?” lachte de juffrouw vriendelijk. „En kom jij 's een keertje mee? Dan zullen we je 's een mooi plaatsje geven. Weet je wat, ga maar naast Jo zitten, met z'n drieën dat gaat wel voor een keertje, hè?”

„Nou stil zitten, hoor,” deed Jo moederachtig.

„Ja,” knikte Rie.

Ze zou wel stilzitten, al was er heel wat te zien. Wat een platen aan de muren en op dat groote zwarte bord stonden witte letters. Ze kende er al een paar de aa en de oo en de p en de s, die had Jo haar al geleerd. En op zij van haar, daar hingen . . . Straks zou ze wel 's kijken, nu niet, want de juffrouw ging bidden.

Alle kinderen zaten stil als een muis, een enkele hoestte even, terwijl de juffrouw bad. Rie zat ook heel eerbiedig, net als thuis, als vader hardop bad en dankte. „En nu gaan we het versje zingen, dat jullie thuis geleerd hebt,” zei de juffrouw.

Rie kende het versje een klein beetje. Gisteravond

had Jo het zitten leeren, met de vingers in de ooren, omdat de jongens zoo'n lawaai maakten.

Ze zong mee zoo goed ze kon:

Niets is, o Oppermajesteit,
Bedekt voor Uw alwetendheid,
Gij kent mij, Gij doorgrondt mijn daân,
Gij weet mijn zitten en mijn staan.
Wat ik beraad of wil betrachten,
Gij kent van verre mijn gedachten.

Toen mochten enkele kinderen een versje noemen, dat ze graag zongen. Maar Rie kende die versjes niet. Ze begon zich een beetje te vervelen.

Jo was schuin in de bank gaan zitten en samen met haar buurmeisje zongen ze uit één boekje de verschillende versjes. Op Rie lette niemand. De juffrouw zag niet, dat Rie zoo'n leuk speelding ontdekte, en Jo had er geen erg in, dat haar zusje niet meer zoo netjes met de handen samen zat. Als Jo toch eens éven gekeken had, éven maar....

Boven aan de bank zat een dekseltje dat verschuiven kon en daaronder, hè zoo leuk, daar zat een mooi wit potje vol met inkt. Rie schoof het dekseltje, dat heelemaal niet piepte, zachtjes heen en weer. Het ging zóó fijn. En toen — toen duwde ze met haar klein vingertje onder tegen het inktpotje aan, door den lessenaar heen, waarbij haar heele lijfje voorover boog. Nog zag de juffrouw niets, ze keek haar kant niet uit. En Jo zong mee, de kerstliedjes nu, die ze over een paar weken uit het hoofd moesten zingen, maar nù mochten alle kinderen nog van een blaadje zingen. Intusschen probeerde Rie, hoe ver ze gaan kon, met het opwippen van het leuke witte inktpotje. Ze kreeg er een kleur van, zóó spande ze zich in, haar handje beefde wat, o, wee, daar ging 't véél te schuin. Die zwarte inkt

golfde over het randje heen. Rie schrok er van. Gauw, gauw het dekseltje dichtschuiven. Ziezo, dat had niemand gezien. Gelukkig maar. Ze ging weer gauw netjes zitten. O, nu keek de juffrouw háár kant op. Ze knikte haar vriendelijk toe. De juffrouw wist er lekker niets van. En Jo ook niet. Maar stil, die gemorste inkt waar zou die nu toch heengelopen zijn? In het kastje zeker. Dat moest ze eens onderzoeken. Voorzichtig duwde ze met de hand tegen een schrift aan. O, als 't daar toch eens op gevallen was, die zwarte inkt op een blauw schrift. Gauw kijken!

„Wat voer je toch uit?” tikte Jo haar met den elleboog aan.

„Niks,” jokte Rie.

Toen zóng Jo weer, en Rie durfde het schrift te bekijken. O, verschrikkelijk! Twee groote vlekken. Gelukkig maar buiten op de kaft.

Toen Jo haar zangboekje sloot en Rie met kloppend hart en hoogroode kleur achter tegen de bank leunde, begon de juffrouw te vertellen.

Ze vertelde de geschiedenis van Achan, die gestolen had. Hij meende, dat niemand er iets van gezien had, maar — hij vergat, dat er Eén is, die álles ziet.

Rie had goed geluisterd naar het vertellen. God ziet alles, dat wist ze wel, dat had Moeder haar al vaak verteld. God ziet door de dikste muren heen en in de donkerste kelders ziet Zijn oog. Maar Rie dácht er niet altijd aan.

Daarstraks, toen ze met inkt had zitten morsen, en toen ze het schrift van een ander beklad had, meende ze immers ook, dat niemand het gezien had. En toch had God het gezien.

Moeder zei wel eens: „We zijn altijd bang, dat de menschen het zien, als we verkeerde dingen doen, maar we moesten veel meer bang zijn, dat Gods heilig oog het kwade ziet.”

Even dácht Rie er aan, dat de Heere God haar kwaad had zien doen. Maar dadelijk dacht ze: Het was toch zoo héél erg niet, een klein beetje inkt wipte er uit, en dan maar op de kaft. Kom, nu zou ze er maar niet meer over denken. Wat zei de juffrouw daar?

„De volgende week beginnen we aan een heel nieuwe geschiedenis, want jullie weet, we vieren heel gauw Kerstfeest. Dan beginnen we den volgenden Zondag bij het Nieuwe Testament, en laten we het Oude Testament zoolang rusten. En nu gaan we nog wat zingen.”

Toen Rie een oogenblik later heel netjes meezong: Eere zij God in den hooge, zou niemand gezegd hebben: Die kleine Rie is daarstraks erg stout geweest.

„Nou, Rietje,” prees de juffrouw, „je komt zeker na nieuwjaar voorgoed op de Zondagsschool, hè? Want stil zitten kan je wel, hoor!”

Rie zei zacht: „Ja juffrouw!”

„Gaan we nou naar de nichten?” vroeg ze buiten, waar Gert en Freek al wachtten.

„Ja,” beloofde Jo.

„Hoe vond je 't, zus? Was 't prettig? Kon je in de bank komen? Mocht je bij Jo zitten?”, met al deze vragen bestormden de broers hun zusje.

„'t Was prettig,” zei Rie, „en ik mag na nieuwjaar elken Zondag, hè Jo?”

Al babbelend stapten ze voort in de knoerpende sneeuw, waar het December-zonnetje zoo zwakjes op scheen.

Koosje deed op hun bellen open.

„Dag Pietje,” gichelde Freek, die eens aardig wou zijn.

Koosje lachte goedig. Ze kon wel met jongens opschieten, en ze kon ook best wat van zulke bengels verdragen. De Mastjes waren ook heusch zulke lieverdjes niet geweest en tòch had ze er veel mee op gehad.

„'k Heet Koosje,” verbeterde ze.

„Koojsje, m' roosje, rust maar 'n poosje,” rijmde Gert.
„Wees toch zoo flauw niet,” fluisterde Jo. „Dat wil moeder niet hebben, 'k weet 't zéker.”

Gert kleurde. Hij wist 't ook wel, dat moeder er niet van hield, om een ander voor den gek te houden. Moeder zou er heusch niet om lachen. Maar hij wilde toch niet, dat Jo, zijn jonger zusje, hem de les las.

„Bemoelial,” gromde hij, voor Jo alleen verstaanbaar. Maar hij dácht, wat ze alle vier dachten op dat oogenblik, terwijl ze stevig hun voeten veegden op de dikke voordeurmat: zoo'n aardig meisje hebben de nichten nog nóóit gehad. Het vorig meisje, dat ziek was geworden, bromde altijd, als ze de matten zoo vuil maakten. Maar Koojsje zei, toen Jo op de vuile sneeuw wees: „O, die matten schud ik achter wel een beetje af, de looper is schoon gebleven, zie je wel?”

Binnen hadden de nichten het o zoo gezellig. Het theeblad stond midden op tafel, het trommeltje met boterbiezen prijkte er naast, de koffie rook zoo heerlijk. En 't was er zoo lekker warm. Poes zat zich in de breede vensterbank te koesteren, zachtjes met de oogen knippend en kijkende naar de visite, die de rust kwam verstoren. Nicht Francien schonk bedrijvig koffie, heel weinig extract in ieder kopje, en dan tot even onder het randje heete melk er bij.

„Zoo, zijn jullie daar en heb je goed je voeten geveegd?”

Nicht Francien inspecteerde onder de tafel door de voeten van het viertal.

„De mijne zijn schoon, kijk u maar,” en Rie liet de zolen zien. Toen barstte er een gebabbel los, waarvan nicht niet anders verstond dan de woorden: zondagsschool, Pietje, Koojsje, aardig dienstmeisje.

Nicht Cato, die ook binnenkwam, lachte maar 's. Ze vond het zoo prettig, al dat jonge goedje om zich heen.

„Vertel 's geregeld,” zei nicht Francien met de handen

aan de ooren, en haar zuster knikte: „Hé ja, vertel 's geregeld, begin jij maar Freek.”

Maar Freek vond zijn verhaal opeens de moeite niet meer waard, de nichten moesten het eens verkeerd opnemen van dat „Pietje”. En Gert durfde met zijn rijmpje niet voor den dag te komen, de nichten waren nèt als moeder, dus . . . . Jo wist niets te zeggen, maar kleine Rie zooveel te meer. Ze vertelde alles, wat ze dien morgen ondervonden had, maar van dat ééne zweeg ze.

En Jo zei, toen Rie hijgde van het aan-een-stuk-doorvertellen: „U hebt de groeten van vader en moeder. En nicht, wat hebt u nou een aardig meisje, Koosje bedoel ik. Ze heeft zus zoo geholpen, en ze was niet eens boos, dat we de matten vol vieze sneeuw maakten.”

„Ja,” glunderde nicht Francien, genietend van haar koffie: „Je moet eens tegen je moeder vertellen, dat we het nogal getroffen hebben met Koosje. Niewaar, Cato?”

„Nou, òf we,” stemde Cato in.

„En dat we je moeder deze week wachten,” begon nicht Francien weer.

„Ja, we wachten je moeder deze week,” herhaalde nicht Cato.

Jo beloofde, dat ze alles precies zoo zou overbrengen.

„Ze vergeet de helft,” plaagde Gert venijnig, nog boos om die terechtwijzing van daar straks.

„Dat zal wel losloopen,” suste nicht Francien en nicht Cato, die nog eens met de lekkere dikke boterbiezen rond ging, lachte: „Dat zal nèt wel losloopen.”

Jo zei maar niets terug, ze stak even het puntje van haar tong tegen Gert uit en peuzelde smakelijk haar koekje op.

Toen babbelden ook Gert en Freek honderd-uit over postzegels, over schaatsenrijden, over de aanstaande vakantie, over 't Kerstfeest.

De nichten luisterden en genoten. Rie zat te kruimelen op haar manteltje, en af en toe viel er een kruimeltje op het kleed. Jo stootte haar zusje aan. „Niet doen.”

De nichten wáren zoo precies. Freek gaf eindelijk, als oudste, het sein tot vertrek. Rie streelde de dikke poes nog eens over de zijige haren en knuffelde haar tegen zich aan. „Dag lieve snoezepoes,” vleide ze, maar poes was weer blij, dat ze veilig en wel verder kon droomen in de vensterbank, waar 't zoo lekker warm was.

KOOSJES UITGAANSAVOND.

Koosje stapte haastig het steegje in, het welbekende slop, waar ze bijna heel haar jonge leven had doorgebracht. Ze verlangde naar huis, want ze had toch zooveel te vertellen. Toon wist haast àl het nieuws, maar moeder, wat zou die opkijken, dat ze er zoo netjes uitzag.

Daar had je vrouw Mast.

„Dag bûvrouw!”

„Zoo kind, ga je 's een poosje naar huis? Koud vanavond, hè?”

„Nou, 't valt niks mee,” zei Koosje, terwijl ze de deurklink oplichtte en met een vroolijk „goeienavond” binnenstapte.

Kruis zat bij het kacheltje en mompelde: „goeienavond”.

Maar moeder keek verwonderd op: Was dat Koosje?

„Maar meid,” was alles wat ze zeggen kon. Kaatje, Wimpie en Dina keken ook al zoo.

„Ja, ja, wat zeg-ie d'r van?” lachte Koosje. „En wat heb-ie 't hier netjes.” Ze zag, dat de vloer geveegd was, dat de stofdraden weggehaald waren; de kinderen liepen

wel in dezelfde oude versleten kleeren nog, maar de grootste gaten waren toch dichtgenaaid.

„Veel gezelliger, moeder,” zei Koojsje vriendelijk.

„Ja,” knikte moeder. „En vertel nou 's.”

„Heb' Toon dan nog niks verteld? Waar is Toon eigenlijk? O, daar heb je 'm al.”

De klink werd opgelicht en Toon trad binnen.

„Voor ik 't vergeet, Toon,” deed Koojsje gewichtig, „de dames hebben gezegd, dat je de sneeuw maar 's weg moet komme halen morgen, kàn dat?”

„Goed, hoe laat zoowat?”

„Als je 's tijd hebt.”

„'k Kan nou toch niet venten. Je komt 'r haast niet door met je kar. Als 'k tegen twaalven kom, is dat goed?”

„Best, dan reken ik 'r op.”

„Mag ik dan ôk mee, Toon?” vleide Wimpie.

Hij wou ook wel 's graag dat mooie huis zien, waar Koojsje diende.

„Welja,” zei Toon, „kom dan maar regelrecht uit school.”

„Maar ik weet niet, waar 't is.”

„O! Nou, dan loop je voorbij het park, dat weet je toch wel te vinden, hè? En dan zie je zoo'n mooie breeë straat met aan weerskanten boomen. Dáár moet je wezen en dan kijk je maar naar no. 26.”

„Ja, nou weet ik 't wel,” knikte Wim blij.

„En hoor 's.” Koojsje fluisterde Wim wat in 't oor, wat 't kind blij-verrast deed uitroepen: „Is 't echt waar, is 't heusch?”

Koojsje knikte.

„Maar eerlijk deelen dan,” fluisterde ze weer.

„Vertel nou 's wat,” drong moeder aan.

„Nou, dan zal ik maar bij het begin beginnen.”

Allen luisterden naar Koojsje, die echt op haar gemak,

breeduit ging zitten, en niemand vond 't onaangenaam, dat ze zoo van den hak op den tak sprong.

„Ik kwam dan den eersten dag, 's kijken, Dinsdag, hè, nou, en toen moest ik dadelijk naar de keuken. „Rika zal wel voor je zorgen en je terecht helpen,” zei de juffrouw (want d'r zijn twee juffrouws). En goed dat ze zijn! Kijk 's, deze jurk heb ik gekregen, voel dat goed 's moeder, of vader, want vader heb' d'r verstand van.”

Kruis nam de japonstof tusschen de vingers en bewonderde: „Best laken, nou, nou!”

„En kijk,” ging Koosje geestdriftig voort: „een paar schoenen en deze mantel, allemaal van de dames. Want ze hadden graag, dat ik naar de kerk ging, en dat kon niet met die kapotte schoenen. O, ja, en om te werken heb ik een katoenen japon, dat heb' Toon zeker wel verteld? En 't eten, o, je hebt nooit zulk lekker eten geproefd.”

„Je bent tenminste in die eene week al gegroeid,” vond moeder.

„En nou ben ik vanavond met Rika mee naar de kerk geweest. Daar zingen ze zoo mooi. Rika zocht de versjes in haar boekje op en ik mocht mee inkijken. En toen kwam de dominee en die ging vertellen uit den bijbel. 'k Heb 'r maar weinig van begrepen, maar Rika zegt: dat komt, omdat je 't niet gewend bent. Je zal zien, dat wordt beter, als je maar geregeld gaat. Nou en dat doe 'k natuurlijk. 's Winters gaat Rika 's avonds en dan gaan de dames 's morgens, als 't niet sneeuwt of glad is, en 's zomers gaat 't om beurten, den eenen keer gaat Rika 's avonds en den anderen keer 's morgens. Dat heb ze me allemaal verteld. En vanmorgen kwam d'r visite, vier kinderen tegelijk. De eene jongen noemde me Pietje, die was me eventjes in de war. Rika zei, dat ze uit de Zondagsschool kwamen, 't zijn kinderen van een nicht van de dames. En de dames lezen uit den bijbel, dat weten jullie al, hé? Erg mooi is dat.”

„Wat is dat toch, de bijbel?” vroeg Wimpie, die geen woord van 't verhaal gemist had.

„Een heel dik boek, waar mooie geschiedenissen in staan. De dames zeggen: de bijbel is Gods woord. Nou en weet je, wat vrouw Mast zei? Gisteren na 't eten riep ze me en toen zei ze: Heb-ie 't nou niet naar je zin? Ik zei van: erg en toen zei vrouw Mast: Je hoort 'r nog 's wat goeds, want thuis kómt 'r niet van. En ze lézen den bijbel niet alleen, maar ze léven d'r naar, dat zei vrouw Mast.”

„Zoo,” mompelde moeder Kruis en ze dàcht: Net als mijn mevrouw, die las ook in den bijbel en die leefde er ook naar.

„'t Is zoo gezellig,” ging Koosje voort, „als we samen, Rika en ik, 's avonds in de keuken zitten. En 's Woensdags-avonds mag ik ook een uurtje naar huis, dat kon van de week nog niet, omdat Rika achter was met haar werk, maar nou kan 't voortaan alle Woensdagen.

En d'r ligt boven op zolder nog zoo'n mooi stuk kleed, dat mag ik hebben voor hier, 't zal nét passen. Dat moet Toon dan morgen maar meteen meenemen. Dan zal ik 't klaar leggen. Aardig van de dames, hé?”

„Jammer, dat je maar voor noodhulp gehuurd bent,” kwam moeder spijtig. „Zoo'n goeie dienst.”

„Ja,” stemde vader toe, „'t lijken beste menschen.”

„Rika is al jaren bij de dames. Ze is al bij de vijftig, zei vrouw Mast. Ze is wel een beetje ongemakkelijk, ze zegt: dat komt van de rimmetiek, maar ik kan toch wel goed met haar opschieten,” ratelde Koosje door.

„Ja Wim, wat ben ik mooi, hé?”

Wim was bij Koosje komen staan en betastte met zijn dunne vingertjes den ouderwetschen mantel.

„En jij heb 'n cape voor de kou, heb 'k gehoord,” lachte ze tegen Wim.

Wimpie's gezicht betrok. Och, die cape! Nu moest hij weer aan die nare geschiedenis denken.

Dina begon: „Ze zeggen allemaal.”

Maar moeder overschreeuwde de spreekster:

„Die cape, hou daar van stil, dat is me een stel geweest. Daar heb me de juffrouw . . . . Ja, vertel jij maar 's, Dina, jij bent 'r bij geweest.”

Dina slikte een paar keer en begon toen, gewichtig doende: „Nou, die juffrouw van Wim hè, juffrouw Baars, nou, die kwam me roepen en toen zei ze: Kom jij 's mee. Ik heb met jou een appeltje te schillen. Nou, ik ging mee en toe' vroeg ze, hoe of Wim aan die cape kwam. Nou en ik zei: van me vader en dat wou ze niet gelooven en nou denken ze allemaal, dat Wim 'm gestolen heb'.”

Dina zweeg met haar: nou, en toen.

Koosje vloog op: „Wat? Wim? Je zou ze toch.”

„Ja,” vervolgde moeder het verhaal van Dina, „ze is an 't pakhuis wezen vragen, maar de baas was niet thuis en . . . .”

„Maak 'r toch zoo'n drukte niet van, 't komt allemaal terecht, dat zal je zien,” zei Kruis, de eenige, die zich niet opwond.

„Anders wil ik wel 's met dat mensch van Baars gaan praten,” zei Koosje, „ik heb ook nog bij d'r in de klas gezeten, ze kent me best. Nou, Wim, je stoort je maar niks an die praatjes, hoor!

En,” besloot ze, opstaande: „nou wordt 't zoo langzamerhand mijn tijd weer. Toon, denk je dan d'r om morgen en Wim, jij ôk? Tot Woensdag dan maar weer, Vader, Moeder, Dina!” En om den hoek van de deur riep ze nog: „Ka, je moet ok maar gauw zien, dat je van school komt, en dan onder de menschen. Nou, welterusten samen!”

ARME WIM!

't Was toch wàrm onder de cape, vond Wim, die op weg naar school was. Fijn straks, om twaalf uur mocht-ie naar dat mooie deftige huis. En Koosje had hem zoo iets lekkers beloofd: een boterham met koek, die mocht hij alléén hebben en nóg een voor Kaatje en Dina. Toon had Donderdag ook al een stuk wittebrood meegekregen van Rika. Dat gaf ze anders aan den karreman, voor zijn paard. Ze waren er allemaal zoo blij mee geweest en hij had heelemaal geen honger gehad, toen hij ging slapen.

En nu straks . . . „Maar goed mijn best doen,” dacht hij, „dan mag ik om twaalf uur misschien het eerst naar huis.” Wim ging, vol goede voornemens, heel netjes zitten. „Toch geen lastig kind,” dacht juffrouw Baars dadelijk, toen ze het magere ventje daar voor zich zag, bleek en stil. „Maar straks zal ik toch 's even naar dat pakhuis gaan, wie weet, houdt hij zich daarom zoo koest vanmorgen.” De juffrouw deelde de leesboekjes uit. Wimpie hield keurig de linkerhand achter zijn rug. Met den rechter wijsvinger wees hij de woordjes aan, vlug of langzaam schoof hij verder, net naar er goed of slecht gelezen werd.

Daar werd geklopt: twee heeren traden binnen. De juffrouw begreep dadelijk, wie 't waren. Ze had naar een andere school gesolliciteerd en nu kwamen de beide bezoekers eens in haar klas kijken. Ze praatte even met de heeren en toen gingen ze verder lezen, ieder kind op de beurt. 't Halfuur was om, de boekjes gingen dicht, werden opgehaald en de juffrouw gebod: Schriften voor.

En toen — arme Wimpie. Daar lag zijn schrift en met een kleur van schrik zag hij twee groote inktvlekken. O, o, en daar keek de juffrouw altijd zoo naar. Daar gaf ze straf voor. Als ze nu maar gauw zei: schriften opendoen,

dàn . . . . Maar eer de juffrouw dit zeggen kon, was een der heeren al tusschen de rijen door geloopt, bleef bij Wim stilstaan, wees op de vlekken en zei streng: „Bah, wat ben jij slordig op je schrift.”

Wim kreeg tranen in de oogen, hij wou wel roepen: „Ik heb het niet gedaan, mijnheer,” maar hij zag de juffrouw zoo boos naar hem kijken.

„Zoo'n jongen,” dacht ze, „die zou me daar nu mijn kansen heelemaal bederven. Ik zàl 'm.”

Wim veegde met zijn kapotte mouw de tranen weg, die op zijn wangen prikten. Hij zou netjes schrijven, misschien zag de juffrouw die vlek dan nog eens door de vingers. Zijn buurman had laatst óók een groote vlek gehad, binnen in zijn schrift. Maar die slimmerd had stikum een blad er uit gescheurd. En de juffrouw had er niets van gemerkt. Zodoende had hij geen straf er voor gehad. Maar voor een vlek aan den buitenkant wist zelfs de slimme buurman geen raad. Hij had zijn lippen vooruitgestoken, zijn hand op zijn dunne kieltje geslagen, zijn voorhoofd in rimpels getrokken en den verschrikten Wim ingefluisterd: „Hou wég, jô, die mop.” Maar die eene mijnheer was hem voor geweest en aller oogen waren op Wim gevestigd bij zoo'n standje. Want van dien mijnheer was 't nog veel erger dan van de juffrouw. Nu schreef hij wel bevend, maar toch deed hij zijn uiterste best. Dezelfde mijnheer liep nóg eens langs de rijen en Wim dacht: D'r zit van binnen geen één vlek, dat ziet die mijnheer wel. En dat zal hij wel tegen me zeggen. Maar mijnheer zei niets tegen Wimpie, wel prees hij hier en daar een leerling, die mooi schreef.

Na het schrijven kwam het rekenen aan de beurt in een ander schrift. Ijverig ging de klas aan het werk, ook Wim. De heeren praatten nog even met juffrouw Baars, daarna gingen de bezoekers weg.

„Wim, jij blijft om twaalf uur school, dát begrijp je zeker wel? Voor die vlekken bedoel ik,” ging ze voort, toen ze in het bedrukte gezichtje keek.

„Ja” knikte Wimpie, maar nu kon hij de tranen niet meer inhouden en met een huilstem klonk het door de klas: „Ik heb het niet gedaan, juffrouw.”

Wel, nu nog mooier, wát een leugenaar, dacht de juffrouw, en ze zei knorrig: „Wie dàn?”

„k Weet niet,” lispelde Wim schouderophalend.

„Jij zorgt in elk geval voor je schriften, dus als er vlekken aankomen, is het voor jouw rekening. Begrepen?”

Toen alle kinderen naar huis waren, zat Wimpie alleen in de klas. De juffrouw wischte het bord schoon en schreef de rijen sommen voor 's middags vast op. Ze had Wim een blaadje papier gegeven en gezegd: „Hier, je moet hetzelfde van daarstraks nóg eens schrijven. Heel netjes, geen vlekken maken, denk er aan!”

Hij deed zijn best, de kleine Wim. Met bevende vingertjes hield hij de pen vast, en het hoofdje ging scheef, met de richting van de pen mee. Maar hij vocht tegen de opkomende tranen. Want Toon, wat zou die lang moeten wachten. Hij moest toch naar Toon toe.

„Ga nu maar naar huis, Wim,” zei de juffrouw, toen ze gezien had, hoe hij zich inspande, „en pas voortaan beter op, hoor!”

Dat liet Wim zich geen tweemaal zeggen. Vlug droogde hij de pen, legde die naast zijn schrift in 't kastje, sloeg in de gang zijn cape om de smalle schouderdjes en klotste op de te groote klompen de trappen af, de straat op. Hij liep wat hij kon, om den verloren tijd in te halen. Als Toon nu maar niet wég was, want 't zou hem wel tegengevallen zijn, dat lange wachten in de kou. En àls zijn broer er niet meer was, dan durfde hij niet aanbellen, voor geen geld zou hij dat durven, bellen aan zoo'n voornaam huis. Maar

dan kreeg hij ook de beloofde boterham niet. Een lekkere zou 't wezen met koek er op. Hèèè! Hij verlangde toch zoo. Nog een paar straten, dan was hij bij het park. Hij zag niet, dat voorbijgangers op hem wezen, enkelen met verachtelijk neusoptrekken: bah, wat 'n schooiertje, anderen meelijdend: ach, wat 'n stumperd, paars van de kou en alles is hem véél te groot. Wim zag niets en hóórde niets, hij had maar één gedachte, één doel: hard loopen, dan is Toon er misschien nog.

Toet-re-toet, toet-re-toet!....

Een vervaarlijke vracht-auto kwam den hoek van de straat ompuffen, regelrecht op Wim af, zoo 't leek. En Wim, zenuwachtig, liep heen en weer, week toen naar rechts....

Daar sprong op hetzelfde oogenblik een vroolijk keffertje uit een openstaande deur op hem toe. En toen — een snerpende kreet weerklonk, de auto stopte onmiddellijk, menschen bleven staan, een werkman en een heer schoten toe, vrouwen jammerden, kinderen drongen naar voren. Kleine Wim werd door medelijdende handen voor de auto weggehaald. Een dokter, die juist op zijn fiets kwam aanrijden, stapte af bij den volkshoop, onderzocht het bewustelooze kind, en zei kortaf: „Linkerbeen gebroken, moet naar 't ziekenhuis.”

Toon wachtte tevergeefs op Wimpie en Koosje pruttelde: „Zoo'n jongen toch; ik dacht nog wel: zoiets lekkers krijgt-ie niet alle dagen. Jij hebt 'n heel pak mee te sjouwen, Toon, hier, dat kan er nog wel bij. Boterhammen zijn 't voor de kinderen,” liet ze er verklarend op volgen. „'k Zou maar naar huis gaan, hij komt nou toch niet meer. Nou, de groeten, hoor, tot Woensdagavond. Daag!”

En Koosje noch Toon dachten aan een mogelijk ongeluk.

Thuis begrepen ze er ook al niets van, toen Toon alleen terugkwam. Maar ze werden al heel gauw ingelicht, want

een buurjongen hijgde, met den deurknop in de hand: „Buvrouw, wéét je 't al, Wim is overreje, hij leit in 't ziekenhuis.”

„Hè, wàt, wàt zeg-ie daar?” Vrouw Kruis, gevolgd door Dina, Kaatje en Toon kwam naar buiten, waar anderen het slechte nieuws bevestigden. En niemand keek naar het

mooie stuk kleeed, en niemand raakte de lekkere boterhammen aan, al kregen ze nóóit koek op hun brood. Want opeens was de honger over — bij allemaal.

Wim werd in een ziekenwagentje naar het ziekenhuis gereden. Hij bemerkte er niets van, want hij was nog steeds buiten kennis. De zusters zagen het kleine patiëntje met medelijden aan. „Wat 'n mager stakkertje, kijk 's, haast geen kleeeren aan zijn lijf. Ach! Ondervoed natuurlijk, hè?”

Toen hij wakker werd, wist hij niet, waar hij was. In

school? Neen, dáár was hij niet. Hij lág ergens, en dan nog wel in zoo'n mooi bed, o, hoe heerlijk zacht. En overal in die groote kamer stonden zulke bedden. Hoe kwam hij hier toch? Hij wilde zich oprichten, maar dat kón hij niet. Zijn been, zijn linkerbeen deed pijn bij de minste beweging. Wat gebeurde er toch allemaal met die menschen? Waren die ziek en was hij zelf ook ziek? Wim herinnerde zich, dat hij uitgedleden was vlak voor de auto. Verder niets meer.

Een verpleegster, die de zaal rondwandelde en bij zijn bedje stilhield, vertelde het hem.

„Zoo, broer,” begon ze vriendelijk, „vertel me eerst 's, hoe heet je? Wim? Da's een mooie naam, hoor! Ja, kijk maar 's rond. Lig je hier niet fijn?”

Wim knikte zwakjes. Hij herinnerde zich opeens, dat Toon op hem wachtte.

„Ik moet naar Toon,” zei hij met groote, verschrikte oogen.

„Toon, is dat je broer? Daar mag je naar toe, als je weer heelemaal beter bent. Want je kunt niet loopen, je mag hier blijven tot je weer kunt loopen.”

„En ik moet toch naar school?”

„Natuurlijk, maar eerst moet je been weer beter zijn, en als je nu maar flink eet en veel melk drinkt, dan bèn je gauw beter. Wil je straks wel een lekkere boterham? Ja zeker, hè,” lachte de zuster.

Toen dekte ze hem warm onder, knikte Wimpie vriendelijk toe en ging weer verder, de andere bedden langs. Wim voelde naar zijn been, dat heelemaal in een verband zat. En hij bekeek zijn mooie nachtpon eens. O, wat zou Toon wel zeggen, als die hem in zoo'n mooi bed zag liggen. Zoo denkende en bij zich zelf redeneerende, viel hij in slaap.

Mevrouw Smit ging dien Maandagmiddag even bij de dames Bremer op bezoek. „Welzoo, dag Marie,” verwelkomde haar nicht Francien, „da 's nou 's aardig van je, dat je komt. Jo heeft de boodschap goed overgebracht. Ga zitten. We ontvangen je maar vóór, want de achterkamer heeft pas een goeie beurt gehad vanmorgen en is nog niet verwarmd. Een kopje thee?”

„Graag, nicht.”

Terwijl nicht thee schonk, en een praatje hield over het weer, keek mevrouw Smit naar de enkele voorbijgangers in de stille deftige buurt.

„En heeft Jo 't gezegd van Koosje?” vroeg nicht.

„Gerecommandeerd door vrouw Mast, en 'k moet zeggen 't gaat best. Eerst was Rika d'r niet zoo erg op gesteld, (afijn, je begrijpt wel waarom niet, 't meisje komt niet uit een net gezin) maar ik heb gezegd: Hoor 's, Rika, als vrouw Mast zegt, dat ze eerlijk en ijverig is, dan moeten we over dat andere maar heenstappen. Nou, dat vond Rika toch ook en 't gaat goed.”

„Ja, de kinderen zeiden al: 't Is een aardig meisje.”

„Haar broer loopt met sloffen en hout langs de deur,” ging Francien voort en Cato, die juist binnenkwam en de laatste woorden opving, zei, na mevrouw Smit gegroet te hebben: „Ja, Marie, kèn je haar broer niet, hij loopt met sloffen en blokken.”

„Zooooo!” Mevrouw Smit keek verbaasd. „Heet ze dan Kruis?”

„Ja, ken je ze? Kèn je haar familie?” Nicht Francien schonk de thee naast het kopje, inplaats van er in, doordat ze een oogenblik haar volle aandacht bij haar visite had.

„Nee, dat niet, maar den naam wist ik.” En zachter ging ze voort: „Ik had de kinderen Kruis opgeschreven om in aanmerking te komen voor de kerstuitdeeling.”

„O, zoo! Da 's waar ook! De hemdjcs zijn klaar, geef

jij ze even aan, Cato, ze liggen op de tweede plank in de linnenkast."

Nicht Cato dribbelde weg naar de slaapkamer en nicht Francien belde om versch theewater. Koosje klopte even later en bracht het theewater binnen, maar wat schrokken de nichten, toen ze de dikke huiloozen van het meisje zagen.

„Wat is 'r aan de hand, wat scheelt er aan?" vroegen ze meewarig.

„M'n broertje is overreje," kwam er met horten en stooten uit, „hij is naar 't ziekenhuis gebracht."

„Wel, wel," riep nicht Francien meelijdend uit en nicht Cato, die de hemdjes droeg, klaagde mee: „Wel, wel."

„Hoe kwam 't eigenlijk?" begon juffrouw Francien weer, „en van wie weet je 't?"

„M'n broer is 't me daarnet komme vertellen. Wimpie had school moeten blijven, omdat hij twee groote inktvlekken op z'n schrift had, dat vertelde 'n jongen van Wimpie z'n klas tegen me moeder. En toen is-ie zeker hard gaan lopen, nou, en toen is-ie overreje door een vrachtauto."

Nicht Francien deed al haar best, om de bedroefde Koosje te troosten. „Kom," zei ze, „misschien valt 't nog mee. De menschen maken het altijd erger dan 't is. 't Kan best wezen, dat alles weer gauw en goed terecht komt. Zei je broer ook, dat er iets gekneusd of gebroken was?"

„Ja," knikte Koosje, nu iets kalmer, „zijn linkerbeentje is gebroken. Als 't nou maar allemaal goed terecht komt! Och, och, die arme Wim!"

Toen Koosje de kamer weer uit was, zei nicht Francien hoofdschuddend: „Kinderen toch, hè, die zien nooit gevaar."

„Nee," knikte haar zuster, „kinderen zien geen gevaar. Hier zijn ze, Marie," en ze legde de afgewerkte kleeding-

stukken op tafel, „kijk maar 's, of 't naar je zin is.”

„Keurig, dank je, nicht, allebei hartelijk dank, hoor! Hè, nou kunnen we uitdeeling houden, heerlijk! De mijne zijn ook al klaar, 't is me eventjes een stapel. Dat is zoo'n mooi gezicht, op het kerstfeest, die tafel vol kleeren. Ik had dit jaar de hemden, maar andere dames maken weer rokjes, jurkjes of schortjes. Het jongensgoed koopen we meestal gemaakt: kielen en broeken, als er tenminste geld over is. Ik neem het meteen maar mee. Wat zullen de stumperds blij zijn!”

„Ja,” glunderden de nichten, „dat zal wel.”

Terwijl mevrouw Smit een net pakje maakte van de hemden, en om het stevig pakpapier een touwtje knoopte, gaven de nichten elkaar een wenk, waarna nicht Cato opstond en even later weer terugkwam.

„We hadden gedacht, Marie,” begon de oudste, „als je bij elk pakje kleeren 's een kleine versnapering deed, een sinaasappel of een stukje chocolade. Kijk 's,” ze legde twee zilverbons van een rijksdaalder op tafel, „dit hadden we er voor bestemd.”

„Ja,” bevestigde de jongste nicht, „dat hadden we er voor bestemd, Marie.”

„Dan zal ik jullie maar uit naam van heel de dameskrans en uit naam van al de bedeelde kinderen vriendelijk danken voor die extra-gift.”

„'t Is haast te erg,” zei mevrouw Smit, blij-verrast.

„Och, Marie, te erg. De Heiland zegt, ook tot ons: Voor zooveel gij dit een van deze minsten gedaan hebt, zoo hebt gij dat Mij gedaan.”

„We zijn blij dat we iets kunnen geven en dan voor zoo'n goed doel,” verzekerden de nichten eenparig.

RIE HEEFT BEROUW.

Toen mevrouw Smit thuis kwam, was 't bij vieren. Rie was alleen in de huiskamer. Ze speelde winkeltje. Haar poppen waren de koopsters, zij was de winkeljuffrouw. Moeder had haar geleerd, hoe ze centen kon maken en halve stuivers en allerlei andere geldstukken. „Kijk,” had Moeder gezegd, „hier is een cent, daar leg je een papier op en dan wrijf je met den onderkant van het potlood flink over het papier. Zie je wel, daar komt de leeuw al te voorschijn. En nu met een gulden. Nou, wat zég je er van? Zie je de koningin wel? Nu moet je den papieren cent en den papieren gulden uitknippen.”

't Was een mooi werkje voor Rie geweest, toen moeder wég was. Geertje had een paar keer om het hoekje van de deur gekeken en tevreden was ze weer aan haar werk gegaan. Nu zag moeder bij haar thuiskomst al een heeleboel centen op een rij liggen, wel twaalf telde ze er. Kort nà mevrouw Smit kwam Jo thuis. „Moeder,” begon ze, „wéét u 't al, d'r is 'n klein jôchie overreje door een vrachtauto. En ze zeggen, dat z'n been d'r af is.”

„Nou,” zei moeder bedaard, „zoo erg is 't gelukkig niet. Ik heb het hooren vertellen bij de nichten. Want 't is een broertje van Koosje, 't nieuwe dienstmeisje. Het linker beentje is gebroken.”

Rie knipte niet meer. Ze luisterde. Dat vond ze een griezelig verhaal: een jongetje onder een auto.

Freek dikte het nog een beetje aan: „Allebei z'n beenen zijn 'r áf, moeder.” Moeder wist gelukkig beter. „Freek,” zei ze, „ik geloof, dat jullie 't nog veel erger gemaakt hebben, dan 't is. En ik hoop het maar voor dat kleine ventje.”

Toen vertelde moeder, wat ze gehoord had: „Het jongetje, Wimpie heet het, had school moeten blijven,

omdat zijn schrift zoo met inkt bevekt was. En toen had hij hard geloopt, om op tijd bij zijn broer te zijn, die op hem wachten zou en . . .”

Daar viel moeders oog op Rie.

„Kind, wat scheelt jou?” brak ze eensklaps het verhaal af.

Die kleine Rie zag zoo wit als een lijk. Ze klapper-tandde en opeens schreide ze zoo hevig. Moeder ging naar haar kleine meisje toe en trok het kind op haar schoot. Ze trachtte de kleine tot bedaren te brengen en zei, toen Gert óók nog eens over het ongeluk beginnen wou: „Laten we er maar niet meer over spreken.”

Maar Rie blééf snikken. Eindelijk kwam er met veel moeite uit: „Gaat.... dat.... jongetje.... nou.... dood?”

„Nee, dat geloof ik niet, Rie,” suste moeder, „zijn

beentje moet goed gezet worden en dan zal hij met een paar weken wel weer kunnen loopen. Kom, we zullen samen nog 's wat gaan knippen, hè?”

Maar Rie toonde heelemaal geen belangstelling meer in de eerst zoo prettige bezigheid.

Dat kleine jongetje . . . ging school waar zij gisteren op de zondagsschool geweest was — dát had Gert daarnet verteld . . . o, en nu lag hij in het ziekenhuis . . . en 't was háár schuld.

„Kom Rie, of is de aardigheid er áf, wou je liever gaan spelen?” vroeg moeder eindelijk.

„Ja . . . . nee,” lispte Rie.

„Wat héb je toch?” vroeg moeder bezorgd.

„O moes, ik heb 't gedaan,” snikte Rie opeens, terwijl ze haar hoofdje in moeders schoot verborg.

Moeder keek eerst Jo, toen de jongens aan, die verwonderd de schouders ophaalden en zei toen vriendelijk: „Huil eerst maar uit en vertel 't me dan maar.”

Moeder dácht: „Er is zeker iets gebeurd, toen ik naar de nichten was. Zou ze iets gebroken hebben, zou ze soms in het tafelkleed geknipt hebben, toen ze aan het knippen was van de papieren muntstukken?”

Maar hoé nieuwsgierig moeder ook was, ze liet haar kleine meisje eerst wat bedaren. Toén zei ze: „Vertel nou 's, Rie, wat er gebeurd is.” En nu kreeg mevrouw Smit een erg onsamenhangend verhaal te hooren, waar ze niets van begreep. Maar eindelijk drong het tot haar door: „Haar kleine Rie was heel stout geweest.” Ze schudde bedroefd het hoofd.

„Wat spijt me dat, kind,” zei ze zacht.

„Wat spijt me dat voor dat arme jongetje.”

„Konden we 't maar goed maken.”

Jo, Gert en Freek gingen stil aan hun huiswerk. Moeder behoefde hen er niet toe aan te sporen. Maar onder het werk dachten ze telkens aan dat kleine jongetje in 't ziekenhuis.

Toen Rie dien avond gebeden had voor ze ging slapen: „Heere, wil mij al mijn zonden vergeven en wil ons allemaal bewaren in den nacht” en toen Moeder haar jongste lekker warm onderdekte, sloeg Rie haar armpjes om moeders hals en fluisterde: „Moeder, mag ik heel mijn spaarpot aan dat jongetje geven? Måg 't, moeder?”

En toen moeder het goed vond, kon kleine Rie rustig slapen.

DE KERSTFEESTVIERING IN DE
ARENDSGANG.

't Was een paar dagen vóór Kerstmis. Alle dames van de krans waren met het naaiwerk klaargekomen. In het lokaal, dat voor de kerstuitdeeling gehuurd was, lagen de stapels kleeren, alle keurig gerangschikt, op een groote tafel. Daar tusschen in prijkten schalen sinaasappelen waar takjes hulst zoo aardig bijafstaken. Daar zouden ze vanavond zitten, de armsten der armen. Ook de familie Kruis was uitgenoodigd. Toon was er mee thuis gekomen.

„De compelementen van mevrouw Smit en as dat we morgenavond om zes uur verwacht worden in 't wijk-lokaal in de Arendsgang. Wij allemaal, vader en moeder en wij drieën, nou, we gaan natuurlijk, hè,” had hij er onmiddellijk op laten volgen. Moeder had bedenkelijk gekeken. Ze konden toch in die oude, versleten kleeren niet gaan. Maar Toon vond dit heel geen beletsel.

„'t Komt er niks op ân, dat zei mevrouw Smit. Dus....”

„Jammer, dat Wimpie d'r nou niet bij kan wezen,” zuchtte moeder Kruis. Vader Kruis had er eerst niet veel zin in gehad.

„Wat moeten we daar doen, in zoo'n zaaltje,” had hij onverschillig gezegd, toen Kaatje hem blij de uitnoodiging meedeelde. Maar zijn vrouw had hem toch ten slotte overgehaald.

„Mensch, we hebben heel wat te danken aan die mevrouw Smit. Reken 's, wat ze aan Wimpie gedaan hebben en nog doen. En je doet 'r haar 'n groot plezier mee, dus Jan, we moesten maar gaan.”

Kruis had pruttelend toegestemd. Als ze nou maar niet gingen preeken tegen hem, dat hij wel eens te diep in 't glaasje gekeken had. Daar hadden ze ten eerste niks

mee te maken en ten tweede: hij kwam nou toch niet meer dronken thuis. Zoo liep Kruis te prakkizeeren, toen ze op weg waren naar de Arendsgang, een onooglijk, nauw straatje, waar 't wijkgebouw stond. Mevrouw Smit kreeg haar volkje al gauw in 't oog. „Aardig van jullie hoor, dat je er allemaal bent,” zei ze vriendelijk. „Gaat hier maar zitten, een beetje vooraan, dan kan je straks alles goed hooren.”

Dien avond hoorden de kinderen Kruis voor het eerst van hun leven het kerstevangelie vertellen. Ze luisterden, evenals vader en moeder, met open mond. Zoiets hadden ze nog nooit gehoord. Een mijnheer vertelde: „Voordat de aarde bestond, was de hemel er al. En in dien hemel woonde God. Later maakte God de wereld en de menschen. Die waren eerst zonder zonden, maar al heel gauw werden ze ongehoorzaam. Ze verdienden, dat ze voor altijd ongelukkig zijn zouden. Maar God wilde het anders. Hij had de menschen zoo lief, dat Hij zijn eenigen Zoon op aarde zond. Die Zoon, de Heere Jezus, werd de Redder van de menschen. Als een klein Kindje kwam de Heere Jezus op aarde. Hij groeide er op onder de andere menschen en was ook net als een ander mensch. En toch ook weer niet.”

„Alle andere menschen, ook wij, wij allemaal doen telkens kwaad, wij denken leelijke dingen, wij zeggen verkeerde dingen en wij doen vaak slechte dingen. Die slechte, leelijke, verkeerde dingen noemen we zonden. De Heere Jezus deed nooit zonden. En nu zouden we zoo denken: Dan zal de Heere Jezus het wel prettig gehad hebben op aarde. Als hij geen kwaad deed, kon hij ook niet gestraft worden. Maar dat was niet zoo. Hij kwam op een zondige wereld en heeft o zoo veel moeten lijden. Hij is bespot, men heeft Hem geslagen, gepijnigd en ten slotte heeft men Hem aan een kruis gespijkerd. Hij heeft de

straf gedragen, die wij hadden verdiend, alleen om ons gelukkig te maken. En of we rijk zijn of arm, dat komt er niets op aan, de Heere Jezus kijkt niet naar onze kleeven, Hij kijkt alleen naar ons hart."

„En hij wil heel graag, dat wij nu ook iets voor Hem doen, Hij wil, dat wij Hem ons hart geven, dan kunnen wij later bij Hem in den Hemel komen. Maar dat kunnen we niet, zoolang onze zonden ons niet zijn vergeven. En als we nu werkelijk willen, dat onze zonden vergeven worden, dan moeten we dat aan den Heere Jezus vragen. Dan behoeven we niet naar mooie woorden te zoeken, o, neen, we gaan maar eenvoudig tot Hem, net zooals we zijn. En niemand moet bang zijn, dat de Heere Jezus zal zeggen: Neen, jij bent te arm, en jij bent te slecht. Want Hij is juist op aarde gekomen voor arme menschen en voor groote zondaars."

Alle aanwezigen hadden heel goed geluisterd naar wat die mijnheer had gesproken.

Dat was mooi, vonden de meesten. Kruis was 't een pak van het hart, dat de spreker niet tegen hém uitgevaren was. Ook vrouw Kruis was geen woord ontgaan. Ze herinnerde zich weer, dat ze vroeger ook altijd bad en dankte. Maar later, toen Jan ging drinken, kón ze niet meer bidden in haar groot verdriet. En haar kinderen had niemand bidden geleerd.

Maar nu hier, in het zaaltje, hoorde ze, dat God haar niet zou verstooten, als ze tot Hem ging met al haar zorgen en met al haar zonden.

Ze was maar blij, dat ze gegaan waren. Het zingen hier klonk toch heel wat mooier, dan de straatdeunen, die de jongens en meiden uit de steeg den heelen dag door uitgilden. Ze kende het versje, dat ze nu gingen zingen, nog van vroeger:

Komt gij allen, komt tot Hem!
Zondaars, komt, wat zou u hindren?
Jezus roept u, hoort zijn stem,
Hij maakt zondaars tot Gods kind'ren:
Vrij moogt gij tot Jezus gaan;
Jezus neemt de zondaars aan!

Kaatje, die naast haar zat, keek tersluiks, hoe moeder zong. Zij zelf kende de wijs van het versje niet en ze dúrfde niet zooals moeder. Waar had moeder dat toch allemaal geleerd?

Na het zingen werden versnaperingen uitgedeeld. Toen vertelde een van de dames een kerstverhaal, waarnaar allen weer met groote aandacht luisterden. En bij het einde van de samenkomst kreeg ieder een bundeltje kleeren. Vrouw Kruis was maar wát in haar schik, vooral, toen mevrouw Smit haar een extra-pakje in de hand duwde. Ze las den naam: Wimpie Kruis, oud zeven jaar. Wat zou ze morgen, als ze Wim ging bezoeken, veel te vertellen hebben en wat zou Wim blij zijn met die mooie, nieuwe kleeren.

Wim lag te wachten. Elken keer, als de deur open ging, rekte hij zich uit, om toch maar goed te kunnen zien. Maar alle bezoekers gingen zijn bedje voorbij. En hij wou toch zoo graag, dat moeder kwam. Eindelijk — daar kwamen ze binnen, moeder met de zusjes. Wim lachte, zoo'n echt zonnig lachje.

„Moeder,” begon hij al dadelijk, „hóór u 's, moeder, de juffrouw van school is geweest en 't is uitgekommene van de cape. En ze weet nou ók, dat ik de inktvlekken niet gemaakt heb op mijn schrift. En kijk 's — van de juffrouw gekregen.”

„Wat 'n mooie bal,” bewonderde moeder, terwijl Wim

den grooten gekleurden kaatsbal om en om draaide in zijn kleine vingertjes.

„Nou, 'n fijne, zeg,” bewonderden ook de zusjes. „Toch aardig van de juffrouw,” vond moeder, die blij was, dat de juffrouw haar jongen niet meer verdacht van diefstal.

„Ja,” knikte Wim en ging toen weer verder vertellen:

„Morgen is 't Kerstmis, nou en dan is 't feest hier in 't ziekenhuis. En hoor 's, moeder . . .”

„Kalm nou, Wim,” suste moeder. „Kijk 's,” en ze hield hem een mooien sinaasappel voor, „die is voor jou. 'n Groote, hè?”

„Nou.” Wim legde de lekkere vrucht naast den mooien kaatsbal.

Maar kálm blijven kon hij niet.

„Moeder, de dokter is geweest en die zegt, dat ik al gauw weer naar huis mag. En Koosje heb beloofd, dat ik nieuwe schoenen krijg. Ze zei: die krijg je van de dames!”

Moeder Kruis knikte haar jongen vriendelijk toe. Wat had hij 't goed hier. Beter dan thuis. De zusters waren allemaal zoo aardig voor hem, ze vonden hem zoo'n

tevreden patiëntje, één der zusters had een mooie bouwdoos voor hem gekocht. En dan mevrouw Smit, wat deed die veel voor Wimpie. Het dochtertje van mevrouw had die inktvlekken op zijn schrift gemaakt, dat was mevrouw haar zelf komen vertellen. Ze was hen in de steeg komen opzoeken en ze had natuurlijk erg rondgekeken en gezien, dat 'r geen ledikanten stonden. Toen had ze gezegd: „Vrouw Kruis, ik weet 't goed gemaakt. Je man kan timmeren, hè? Welnu, dan moest hij eens in zijn vrijen tijd een ledikantje timmeren voor Wimpie. Want je begrijpt, als hij thuis komt, dat het kind dan niet zoo maar op den grond kan slapen. Ik betaal de onkosten en ik zorg ook voor 't beddegoed.” En nu was Jan bezig aan een ledikantje, maar dát moest een verrassing blijven voor Wimpie.

„Vrouw Kruis, niets zeggen, hoor, als je naar Wimpie gaat kijken,” had mevrouw gezegd.

„Moeder, zuster Marie heeft zoo mooi verteld. Van een klein Kindje, dat nog veel armer was dan wij, moeder. Het had niet eens kleeren. En dat Kindje kan maken, dat wij allemaal gelukkig worden.” Kaatje en Dina knikten bevestigend. Dat hadden ze óók gehoord, gisteren.

„En 't staat in den bijbel. Hebben wij een bijbel, moeder?”

„Nee,” zei vrouw Kruis, „een bijbel hebben we niet.”

„Da 's jammer,” vond Wim.

Toen ringkinkte een belletje. 't Bezoekuur was òm. Moeder kuste haar jongen en zei: „Nou Wim, vanavond komen vader en Toon, hoor!”

„En als je thuis komt, dan krijg je....”

Maar moeder gaf die domme Dina, die zomaar het geheim ging verklappen, gauw een wenk.

En Kaatje zei verschrikt: „Meid.”

Toen zwaaiden ze nog eens om den hoek van de deur en lieten Wimpie alleen. Maar nu was hij tevreden. „Alles

was even prettig," dacht hij. Alleen was het jammer, dat hij zoo stil moest blijven liggen, zoo heel stil.

Mevrouw Smit en Rie kwamen eens aanloopen, om te zien, hoe ver Kruis met het ledikantje was. „Keurig," prees ze, „ik dacht niet, dat het al af was."

„Ja," glunderde vrouw Kruis, „wat zegt u er van? Maar morgen komt Wim ook thuis en dan moet het klaar zijn. Kijk, mevrouw, hier zetten we 't neer, heelemaal in den hoek, vindt u ook niet? En dan begint mijn man aan een ledikant voor de meisjes en voor Toon, niewaar Jan? Die gaan dan boven op zolder slapen. En wij," hier maakte ze een deur in den muur los, „slapen in de bedstee. De dames Bremer hebben gezorgd voor matrassen en zoo. Och, wat zijn dat beste menschen, mevrouw, die dames Bremer. Wat zijn ze toch goed voor Koosje en voor ons."

Rie luisterde naar het gesprek tusschen haar moeder en vrouw Kruis. „Hoe prettig," dacht ze, „dat Wimpie 't nu thuis wat beter krijgt." Ze had er heelemaal geen spijt van, dat ze alles uit haar spaarpot voor dat arme jongetje bestemd had.

MET 'S HEEREN HULP....

Vrouw Kruis was alleen in het kamertje. Het zag er gezellig uit. Het stuk kleed van de dames Bremer bedekte den heelen vloer, op de tafel lag een stuk oud zeildoek, uit het pakhuis afkomstig, het kachelkje, dat glom van het poetsen, snorde vroolijk en voor het raam hing een helderwit gordijntje. Buurvrouw Mast had er verwonderd van staan kijken daar straks.

„Mensch, 't is dezelfde kamer niet meer,” had ze ge-
prezen, „zoo netjes ziet alles er uit.”

„En 't blijft nou netjes,” had ze buurvrouw voorspeld.

Nu was 't stil in het kamertje: Straks zou Wimpie
thuiskomen. Zijn beentje was weer heelemaal in orde. Wat
zou hij veel te vertellen hebben. En daar in 't ledikantje
zou hij slapen. Maar eer hij slapen ging, zou hij neer-
knielen voor zijn bedje. Dat had de zuster hem geleerd,
eergisterenavond, toen hij een poosje opgezeten had.

„Eerst bidden, Wim,” had de zuster gezegd.

Wimpie was neergekniel en samen hadden ze gebeden.
En vanavond, als Wim slapen ging, zou 't weer stil zijn
in 't kamertje, net als nu. Want vader en Toon en de
meisjes zouden zeker eerbiedig de handen vouwen, als
Wimpie bad. En zij zelf zou met hem meebidden, de
handen gevouwen, de oogen gesloten.

Vrouw Kruis zat er over na te denken, dat 't allemaal
anders ging worden nu, anders en bèter. Jan paste goed
op en verdiende nu en dan eens een extra centje, Koosje
had 't zoo best, Wim was zoo aangesterkt. En zij zelf had
weer lust en moed om door het leven te gaan.

„Met 's Heeren hulp kom je er wel, dat zal je zien,”
had mevrouw Smit haar bemoedigd.

Met 's Heeren hulp, ja. Maar dan moest ze er God om
vragen, of Hij haar verder helpen wilde.

Voor 't eerst na lange, lange jaren knielde vrouw Kruis
in 't kleine kamertje neer, voor Wims ledikantje.
